

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 4Nt/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123011565
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Fújerík
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8123011565.11

Uznesenie

24 4Nt/18/2023

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Jurajom Fújerikom na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. júla 2025 v trestnej veci obvineného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale bytom E. D., F. XXX/XXX, prechodne bytom G., H. I. J. X, o návrhu prokurátora na uloženie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou, takto

rozhodol:

24 4Nt/18/2023

Podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 299 ods. 1 Trestného poriadku súd z a m i e t a návrh prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov na uloženie ochranného liečenia obvinenému A. B., nar. XX.XX.XXXX v Liptovskom Mikuláši.

odôvodnenie:

23 4Nt/18/2023

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov podal na Okresný súd Prešov dňa 21.09.2023 návrh na uloženie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou obvinenému A. B.. Svoj návrh odôvodnil tým, že trestné stíhanie obvineného A. B., ktoré sa viedlo pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a § 127 ods. 5 Trestného zákona bolo zastavené uznesením Okresnej prokuratúry Prešov z dôvodu, že obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Pri závere o nepríčetnosti obvineného prokurátor vychádzal zo znaleckého posudku, v ktorom znalec z odvetvia Psychiatria po vyšetrení obvineného u neho zistil prejavy duševnej poruchy – bludovej poruchy a trvalej duševnej poruchy – zmiešanej poruchy osobnosti, ktorá bola u obvineného prítomná aj v čase spáchania skutku a kedy v dôsledku nej obvinený nemohol ovládať svoje konanie a tiež rozpoznať jeho protiprávnosť. Preto v zmysle § 73 ods. 1 Trestného zákona navrhol uložiť obvinenému A. B. ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Na základe tohto návrhu súd nariadil v zmysle § 299 ods. 1 Trestného poriadku verejné zasadnutie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom obvineného, svedkov, znalcov, prečítaním výpovede svedkyne z prípravného konania, prečítaním listinných dôkazov a znaleckých posudkov a zistil tento skutkový stav:

Obvinený vo svojej výpovedi uviedol, že v prípravnom konaní boli porušené jeho práva na obhajobu odmietaním vykonania ním navrhnutých dôkazov. Celé jeho trestné stíhanie je podľa neho založené na ničím nepodloženom tvrdení poškodenej G., ktorá nevie, čo robí, má poškodenie mozgu po prekonaní cievnnej mozgovej príhody a aj podľa znaleckého posudku z odboru Psychológie má tendenciu klamať

a vymýšľať si. Podľa obvineného to nie je prvýkrát, čo takto poškodená klamala a prezentovala, že ju chcel zavraždiť ako aj zavraždiť iných ľudí, pričom tieto jej tvrdenia boli preukázateľne vyvrátené. Celkovo sa má jednať o 13 takýchto obvinení týkajúcich sa toho, že mal zavraždiť pracovníčku úradu práce, psychologičku, advokáta a pod. To sa nepotvrdilo a tieto osoby to podľa neho vyvrátili a teda aj oni by museli trpieť bludmi. Podľa neho pani G. vypovedala pod prísahou nepravdivo a preto na ňu podal trestné oznámenie, o ktorom sa zatiaľ nerozhodlo. Vo vzťahu ku skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, obvinený uviedol, že po pojednávaní v inej trestnej veci na tunajšom súde šiel po chodníku pred budovou súdu, pretože auto mal zaparkované na parkovisku v nákupnom centre NOVUM. Poprel, že by sa poškodenej G. vyhrážal, len jej povedal „šak sa v pondelok uvidí“, pretože v pondelok očakával oslobodzujúci rozsudok. Pred týmto verejným zasadnutím bol na niekoľkohodinovom vyšetrení u psychologičky v súvislosti s prácou s deťmi, po ktorom dostal osvedčenie a tam psychologička nezistila nič v jeho neprospech. Ani po jeho prepustení z nemocnice, kde bol hospitalizovaný po prepustení z väzby, neboli u neho zistené žiadne bludy a ani neschopnosť vnímať realitu. Znalecký posudok D. K. je podľa obvineného potrebné hodnotiť v kontexte iných znaleckých posudkov z odboru Psychológie vypracovaných na jeho osobu, kde neboli zistené žiadne bludy. Ani znalkyňa L. a lekárka D. M. u neho nezistili žiadne duševné ochorenie. D. M. navštevoval asi jeden mesiac, keď trpel posttraumatickou stresovou poruchou po únose detí jeho bývalou partnerkou. V súčasnej dobe nenavštevuje žiadneho psychiatra, len psychologickú ambulanciu D. J., u ktorého máva terapie. D. L. ho vyšetřila vo väzbe, kde nezistila, že by trpel nejakými bludmi. Obžaloba totálne popiera jeho práva, nakoľko obvinenie bolo založené na výpovedi svedkyne A. B., ktorá ale vypovedala, že nebola ničoho svedkom. Len fakt, že prešiel okolo pani G., nemôže byť podľa neho dôvodom na jeho trestné stíhanie a na záver, že sa jej mal vyhrážať. Obžaloba podľa neho neuniesla dôkazné bremeno a preto mu nemôže byť uložené ochranné liečenie, lebo nebolo dokázané, že je páchatelom činu inak trestného, že je nepríčetný a nebezpečný pre spoločnosť. Podľa neho je príčetnosť právna kategória a preto aj závery znaleckých posudkov musia byť podrobené kritickému preskúmaniu a to aj v kontexte toho, že v období, kedy mal byť podľa znaleckého posudku nepríčetný, bol zaradený do programu profesionálneho rodiča, pomáhal starým ľuďom s nákupmi a pracoval v projekte Klaun - červený nos. Vtedy bol vyšetřený a nebola zistená jeho nepríčetnosť. Aj jeho bývalé priateľky s ním majú dobré vzťahy. V čase, keď mu znalecký posudok robila D. L., celé to vyšetrenie trvalo 6 hodín v centre Čížek a následne ďalšie hodiny u tejto znalkyne. Diagnóza, ktorú mu určil znalec D. K. nemôže podľa obvineného vzniknúť a zaniknúť, pričom v iných znaleckých posudkoch o nej nie je ani náznak. Dva dni po tom, čo ho vyšetřil D. K., ho vyšetřila aj D. L. so záverom, že nesúhlasí so znaleckým posudkom D. K., ktorý ho vyšetřoval asi pol hodinu. Bludy sú podľa obvineného absolútne presvedčenie o tom, čo je pravda a toto presvedčenie si chorá osoba nedá zdôvodniť. On je však v realite, nemá žiadne bludy, pričom v znaleckom posudku chýba diagnostika bludu, ktorý mu nezistili ani po mesačnej hospitalizácii v nemocnici. Zároveň v nemocnici u neho nezistili žiadne patologické agresívne správanie, ktoré by zakladalo záver, že je pre niekoho nebezpečný. Samotné vyšetrenie D. K. bolo v podmienkach ÚVV Prešov a podľa obvineného trvalo zhruba pol hodinu, kedy sa ho znalec pýtal nejaké otázky a zjavne nesúhlasil s jeho tvrdením, že je oprávnený pracovať s deťmi. Znalec tvrdil, že si vymýšľa, keď opísal, ako spolu s poškodenou pomohli jednej žene, ktorú chceli uniesť. Pýtal sa ho na rodinnú a zdravotnú anamnézu. Po prepustení z hospitalizácie sa dopustil iba priestupku na úseku cestnej premávky a k poškodenej sa v žiadnom prípade nechce priblížiť. Komunikuje s ňou iba e-mailom ohľadom starostlivosti o ich spoločné deti a ohľadom trestného konania, ktoré sa voči nemu vedie za neplatenie výživného. S D. N. uzavrel mimosúdnu dohodu.

Súd na verejnom zasadnutí ako svedkyňu vypočul aj D. K. L., primárku Psychiatrického oddelenia FNŠP J.A. Reimana Prešov z dôvodu, že obvinený A. B. bol v zmysle oznámenia o prepustení na ich oddelení hospitalizovaný od 01.08.2023 do 31.08.2023. Táto svedkyňa na verejnom zasadnutí vypovedala, že hospitalizácia obvineného bola na ich oddelení od 01.08.2023 do 31.08.2023, kde bol prevezený z ÚVV Prešov po ukončení trestného stíhania vzhľadom na závery znaleckého posudku D. K. č. 98/2023, ktorý im bol dodaný v priebehu hospitalizácie. Od začiatku tejto hospitalizácie začali s obvineným značné komunikačné problémy, namietal postup orgánov činných v trestnom konaní aj priebeh hospitalizácie ale aj napriek tomu udelil písomný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti. Prvý týždeň s ním boli vedené psychoterapeutické rozhovory. Proklamoval svoj pocit krivdy, nevystupoval agresívne a to až do dňa 06.08.2023, kedy bola v popoludňajších hodinách privolaná personálom s tým, že obvinený chce odvolať súhlas s hospitalizáciou. Vznikla nepríjemná konfrontačná situácia ale obvinený nevystupoval fyzicky agresívne s tým, že v tom čase nemali k dispozícii znalecký posudok. Obvinenému bolo vysvetlené, že bude v prípade odvolania súhlasu podávaný návrh na Okresný súd Prešov na rozhodnutie o prevzatí a držaní v ústavnej zdravotnej starostlivosti. Po

rozhovore s obvineným tento povedal, že si to premyslí a na druhý deň uviedol, že nebude brať súhlas späť a to aj po porade s právnikom. Od tejto situácie bola ďalšia hospitalizácia až do jej ukončenia z ich pohľadu nekomplikovaná a obvinený sa nebránil vyšetreniam. Ešte jedna konfrontačná situácia vznikla súvislosti s užívaním liekov, ktoré mu navrhli a po premyslení si s touto medikáciou súhlasil. Počas jeho hospitalizácie nejavil obvinený žiadne známky duševného ochorenia, avšak svedkyňa nevyučuje, že ním trpí ale podľa nej skôr nie. V popredí boli skôr jeho poruchové osobnostné črty, o ktorých sa zmienil znalec v znaleckom posudku. Hospitalizácia bola ukončená po dohode s obvineným, keďže tento naliehal na prepustenie z dôvodu pracovných povinností. Správanie obvineného tiež podľa svedkyne nevykazovalo závažné abnormality, pre ktoré by bola potrebná ďalšia hospitalizácia. So znaleckým posudkom D. K. sa oboznámila zhruba v prvý týždeň hospitalizácie obvineného, teda v týždni od 07.08.2023. Nie je štandardné, že im prokurátor, ako v tomto prípade, dodá aj znalecký posudok. Väčšinou si ho žiadajú oni alebo je im dodaný súdom po rozhodnutí o uložení ochranného liečenia. Mali k dispozícii uznesenie o zastavení trestného stíhania, kde bolo v odôvodnení uvedený záver s diagnózou obvineného. Svedkyňa tiež vypovedala, že nie je kompetentná vyjadrovať sa k záverom znaleckého posudku D. K., ktorý rešpektovali. U obvineného potvrdili diagnózu zmiešanej poruchy osobnosti, ako je aj v znaleckom posudku D. K.. Svedkyňa nechcela sponchybňovať závery znalca D. K., ale počas mesačnej hospitalizácie sa u obvineného neprejavili prejavy bludovej poruchy, čo podľa nej ale neznamená, že tá bludová porucha tam nie je. Minimálne sa u obvineného prejavili paranoidné črty pri poruche osobnosti. Podľa tejto svedkyne neexistujú žiadne diagnostické a terapeutické štandardy, za akú dobu môže psychiater diagnostikovať bludovú poruchu. Pokiaľ by bol obvinený nebezpečný pre spoločnosť, nebol by prepustený z hospitalizácie. Jej osobný názor je ten, že hoci obvinený nebol fyzicky agresívny, bol agresívny skryte, verbálne a to môže byť potencionálne nebezpečné pre spoločnosť, hoci je potrebné špecifikovať, o aký druh nebezpečného konania by sa jednalo. Počas hospitalizácie obvinený dokázal, že ak je to v jeho záujme, vie sa správať spoločensky prijateľne. To nehovorí nič o jeho prípadnej nebezpečnosti. Pokiaľ je s ním komunikované nekonfrontačne, pokiaľ sa nedostane do situácie, s ktorou by nesúhlasil alebo by mu to ešte viac nespôsobilo pocity krivdy, tak sa vie správať spoločensky prijateľne ale to nie je podľa svedkyne dosiahnuteľné v bežnom živote, teda, že by sa nedostával do konfliktov práve skrz jeho paranoidnej črty osobnosti, pre ktorú môže aj indiferentne podnety vnímať ako ohrozenie vlastnej osoby a ako krivdu. K spoločenskej nebezpečnosti sa podľa nej vyjadril znalec. Podľa svedkyne je bludová porucha trvalé duševné ochorenie, ktoré sa vyvíja a nevznikne hneď. Veľmi často nasadá na poruchu osobnosti a neznamená, že ak tam nebola bludová porucha napríklad pred 3 rokmi, tak nie je prítomná ani teraz. Je to trvalé ochorenie, už nevyliciteľné ale je liečiteľné. Okrem paranoidných koncepcii, ktoré počas hospitalizácie u obvineného zistili, ale ktoré obvinený dokázal počas hospitalizácie kontrolovať, žiadnu bludovú poruchu nezistili. Oni však obvineného v jeho paranoidných obsahoch neprovokovali. Oni ako zdravotníci ako vyhrážku vnímali vyjadrenia obvineného, že si bude uplatňovať škodu. Neprávnou vyhrážkou nehrozil ale u niektorých lekárov vzbudil obavy.

Na verejnom zasadnutí bola tiež vypočutá znalkyňa z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí a dospelých G. M. G., ktorá v celom rozsahu odkázala na ňou vypracované písomné znalecké posudky č. 17/2023 a č. 18/2023 v prípravnom konaní vo vzťahu k obvinenému A. B. a poškodenej D. G..

V znaleckom posudku č. 17/2023 vo vzťahu k obvinenému A. B. po preštudovaní vyšetrovacieho spisu a vyšetrení obvineného dospela k záveru, že vnímanie obvineného je bez formálnych a obsahových porúch, kedy neboli zistené známky poškodenia CNS ani psychotickej alterácie. Intelektová výkonnosť obvineného je v porovnaní s populačným priemerom v pásme nadpriemeru, čo korešponduje so vzdelaním a pracovným uplatnením menovaného. Testovanie reality sa javí ako primerané, intaktné s pomerne vysokou organizačnou aktivitou, ktorá sa nie vždy preukazuje ako efektívna. Myslenie nesie známky nižšej miery konvenčnosti a konformnosti, čo môže prispievať k čiastočnej problematickej adjustácii vo väčšinovej populácii pri nadmernom individualizme a sťaženej schopnosti pozrieť sa na veci z hľadiska iných, resp. prehodnocovať vlastné postoje a názory, ktoré sa javia ako pevné a rigidné. Pamäťové schopnosti obvineného sú nadpriemerné, dostačujúce k bežnej schopnosti zapamätať si a reprodukovať prežitú udalosť, pokiaľ chce. Nižší pamäťový výkon sa v rámci vyšetrenia preukazoval ako situačne podmienený. Osobnosť obvineného je priemerne diferencovaná s pomerne bohatými vnútornými zdrojmi ale súčasne s prejavmi akcentovaných osobnostných črt, so zvýraznenou grandióznou sebahodnotou a obrannou narcistickou glorifikáciou a používaním nezrelých, problematických ochranných mechanizmov na zdanlivé udržanie si sebahodnoty a sebaúcty pri aktuálnom ťažkom narcistickom zranení. Tieto mechanizmy vyvolávajú podľa znalkyne s vysokou

pravdepodobnosťou u iných ľudí negatívne pocity a postoje voči nemu a podľa toho na obvineného aj reagujú, čo má spätné dopad na zhoršujúce sa reálie. To opäť podľa znalkyne posilňuje manifestáciu jeho nepriaznivých osobnostných črt v podobe senzitivnosti až podozrievavosti a pocitu krivdy. Afektívne ho negatívne nabudzuje a determinuje pravdepodobné impulzívne, intenzívne a nestabilné afektívne reakcie s impulzívnym rozhodovaním následne neprímeraných, maladaptívnym riešením záťažových situácií s preferenciou uspokojovania svojich dominantných a neodkloniteľných potrieb bez schopnosti odložiť toto uspokojenie a bez ohľadu, aké reakcie to vyvolá v okolí. Takto znalkyňa popisuje dynamiku tragického cyklenia obvineného, u ktorého je zo psychologického profilu rozpoznateľné menej priaznivé rysy v podobe zvýrazneného narcizmu, paranoidity a hysteriodity s afektívnou labilitou. Ich výrazná manifestácia pod vplyvom zaťažujúcich životných reálií determinuje stále horšiu pozíciu obvineného pri urovnaní sporov v jeho záujme, čo ho stresuje, ponizuje a zhoršuje opätovne jeho kontrolu. Obvinený sa podľa znalkyne prezentuje ako sociálny extrovert, emočne stabilný, bez výkyvov nálad, čo podľa znalkyne vytvára podozrenie na disimuláciu, teda vedomé popieranie akýchkoľvek ťažkostí a spadá pod obraz súčasných popísaných obranných mechanizmov. Obvinený neguje akékoľvek psychické obtiaže v zmysle depresivity či úzkosti. Pripúšťa však nepriamu agresivitu a hysterónske a paranoidné črty. Zvýšené agresívne tendencie vo verbálnej ale aj neverbálnej rovine nie sú podľa znalkyne preukázané. Charakter činu môže podľa znalkyne korešpondovať s črtami jeho osobnosti, akými sú emočná labilita a impulzivita s ľahko nadobudnutelným narcistickým zameraním a neodkloniteľnosťou od svojich postojov a zámerov. To však podľa znalkyne bolo aktivizované v kombinácii s dlhodobou zaťažujúcou, stresujúcou situáciou, kedy sú obvinenému odňaté a spochybnené rodičovské kompetencie a kedy bol v situácii tesne po súdnom konaní voči jeho osobe, ktoré prežíva zo strany poškodenej ako poškodzujúce, kriminalizujúce jeho osobu s motívom oddialenia možnosti prisúdenia mu riadnych rodičovských kompetencií a práv v zmysle starostlivosti o deti. Ak sa skutok stal, bol podľa znalkyne pravdepodobne determinovaný nielen popísanými osobnostnými črtami obvineného, ale bol aj reaktívnou reakciou na expartnerku. Ak sa skutok stal, znalkyňa poukazuje na to, že obvinený v rámci svojej osobnostnej výbavy akoby nebol podľa záverov znaleckého posudku schopný nahliadnuť, resp. skorigovať svoje vzorce správania účelovo tak, aby expartnerke nedával opakovane príležitosť k právnym krokom voči jeho osobe. Obvinený je pravdepodobne zaplavený súčasným problémom, t.č. akoby neodkloniteľný, nezdržanlivý, nástojčivý, čo rezultuje do verbálnych útokov pri päť rokov trvajúcim spore medzi expartnermi. Hodnovernosť obvineného sa javí ako mierne znížená. V prospech vierohodnosti svedčí nadpriemerná úroveň percepčno kognitívnych schopností a to, že nemá zvýšené Lži skóre. V neprospech jeho hodnovernosti podľa znaleckého posudku svedčí, že v rámci akcentovaných osobnostných črt je u obvineného znížená kritickosť k svojej osobe a to špeciálne v niektorých aspektoch. Vzťah k bývalej partnerke obvineného D. G. je odmietavý, negatívny, s tendenciou ju otvorene devalvovať. Prognóza k protispoločenskému konaniu u obvineného je podľa záverov znaleckého posudku sporná a to z dôvodu nedoriešených vzťahov medzi obvineným a jeho bývalou partnerkou. Celkovo sa ale u obvineného nedá z psychologického hľadiska konštatovať zvýšená tendencia k protispoločenskému konaniu. Obvinený nevykazuje protisociálne alebo sociopatické črty a ani zvýšené agresívne tendencie v širšom slova zmysle. Je výkonovo a pracovne akceptovaný, má vysokoškolské vzdelanie a v minulosti pracoval ako riadiaci pracovník. Má úspešne absolvované výberové psychologické vyšetrenie ako profesionálny rodič. Okrem spojitosti s D. G. nemal doposiaľ iné trestné stíhania. Jeho vzťah k bývalej partnerke je dynamický a je menej pravdepodobné, že by sa prenášal na iné osoby. Obvinený je menej harmonický, akceptovane štruktúrovaný, so znakmi spadajúcimi pod obraz narcistickej, hysteriónskej, paranoidnej a anakastickej osobnosti. Do 40. roku života bol obvinený primerane adaptovaný bez vážnejších problémov v živote. Nepriaznivé aspekty jeho osobnosti sa naplno manifestovali až v dobe dlhohodovej ťaživej životnej situácie. To podľa znaleckého posudku dáva možnosť vcelku priaznivej predikcie psychického stavu obvineného za predpokladu doriešenia jeho súčasných nepriaznivých stresujúcich životných situácií.

Táto znalkyňa v písomnom znaleckom posudku č. 18/2023 vo vzťahu k poškodenej D. G. v jeho záveroch uviedla, že osobnosť poškodenej bola orientovaná a neboli u nej prítomné známky organického poškodenia CNS a ani psychotickej alterácie. Intelektová výkonnosť poškodenej je v porovnaní s populačným priemerom v pásme ľahkého nadpriemeru, s čím korešponduje vzdelanie a pracovné uplatnenie. Nízka miera rozhladenosti korešponduje s chudobnou záujmovou sférou a celkovej jednoduchším, obsahovo menej flexibilným myslením. Testovanie reality je kolísavé, myslenie nesie známky povrchnosti, chvatnosti, nedostatočného úsilia v zmysle organizovania podnetov, čo môže iniciovať povrchné usudzovanie s následne oslabeným prispôsobovaním sa, s nižšou úrovňou kognitívneho fungovania. Uspokojuje sa s povrchným, prvoplánovým vnemom a úsudkom, nevníma

udalosti a nepremýšľa o nich v svojej komplexnosti. Je celkovo málo otvorená prežívaniu s menej diferencovanou, skôr simplexnou výstavbou osobnosti. Pamäťové schopnosti sú priemerné, dostačujúce k bežnej schopnosti zapamätať si a reprodukovať prežité udalosti, pokiaľ chce. Osobnosť sa javí ako vnútorne menej diferencovaná s menej predvídateľnými reakciami bez stabilnej preferencie racionality a emocionality. Celkovo sa emocionalita ukazuje ako plochšia, menej zrelá a labilnejšia. V rámci sociálnej adaptability sú prítomné prejavy nižšej sociálnej zrelosti s naivnými očakávaniami a so závislosťnými črtami. Pod stresom sa môžu manifestovať prejavy pasívnej agresivity. V popredí je toho času deficit sebakritiky s obmedzenou schopnosťou sebareflexie a tendencie prezentovať sa výlučne sociálne žiaduco. Celým vyšetrením poškodenej sa podľa znaleckého posudku tiahlo čierno biele videnie a myslenie s prezentovaním seba ako jednoznačnej obeť a expartnera ako nebezpečného a duševne chorého. Táto vysoká miera nekritickosti ako aj jednoznačne polarizované vnímanie a myslenie znižuje vierohodnosť poškodenej vo všeobecnosti. V rámci sebaaprezentácie sa poškodená opisuje ako sociálny extrovert, navonok povrchno družná, nadväzujúca bežné kontakty. Poškodená je schopná správne vnímať, zapamätať si a správne reprodukovať prežité udalosti a vonkajšie podnety, ak chce. Vierohodnosť poškodenej sa v rámci vyšetrenia javí ako znížená a to viacerých dôvodov. Má tendenciu prezentovať seba samú nekriticky, tendenčne a výlučne sociálne žiaduco. Pri viacerých otázkach ohľadom života a vzťahu s obvineným vo všeobecnosti boli jej odpovede vágne, nejasné a čiastočne aj protirečivé. Poškodená verbalizuje, že má z obvineného strach, ale žiadne prejavy v rámci psychického stavu poškodenej a ani v rámci spôsobu jej života tomu toho času nenasvedčujú, naopak, ona sama konštatovala, že je teraz sebaistejšia, sebavedomejšia a viac sa v živote usmieva. Pri otázkach, z čoho usudzuje, že obvinený chce zabiť ich spoločné deti odpovedala, že mala taký pocit a viaceré otázky prepočula. Je u nej nadmerná polarizácia vnímania a myslenia v prospech seba a v neprospech expartnera s poukazom na katatýmne skreslené vnímanie, čo ukazuje na snahu minimálne čiastočne priťažiti obvinenému, čo u poškodenej nemusí úplne prebiehať na vedomej úrovni a čiastočne môže skresľovať jej výpoveď. Má tendenciu v strese viac používať fantáziu viac rutinne ako je bežné. Poškodená sama konštatovala, že obvineného milovala do tej miery, že s ním chcela stráviť svoj život, žiarlila na neho a vo všetkom sa mu snažila vyhovieť. Popisuje závislosťný vzťah. Prežívala veľmi úkorne stratu záujmu obvineného o ňu, zmenu jeho správania voči nej s prevažujúcou kritikou jej osoby a snahou spoluzitie ukončiť, čo vyústilo do toho, že ju obvinený mal zo spoločnej domácnosti údajne vyhodiť. Toho času už k nemu lásku necíti. Napriek tejto forme verbalizácie je evidentné negatívne, devalvačné a hostilné nastavenie poškodenej k obvinenému, kedy ho opakovane osočuje tým, že ho označuje ako duševne chorého a deklaruje, že počas jeho väzby podala na neho ďalšie trestné oznámenie za neplatenie výživného. Na základe psychologického vyšetrenia sa dá konštatovať, že poškodená v súčasnosti nevykazuje následky fyzického alebo psychického utrpenia, ktoré by bolo spôsobované obvineným. V psychickom obraze nie sú prítomné v tomto čase žiadne známky akútneho či chronického stresu.

Znalkyňa na verejnom zasadnutí k obom znaleckým posudkom, ktoré boli súdom v rámci dokazovania prečítané uviedla, že na ich záveroch trvá. Okrem toho vypovedala, že poškodená jej neuviedla informáciu o cievnej mozgovej príhode. Poškodená má tendenciu javiť sa v lepšom svetle. Pri vyšetrení obvineného aj poškodenej obaja spomínali ako príčinu ich vzájomných nezhôd spor o deti a rozpad vzťahu. Animosita medzi obvineným a poškodenou je obrovská. Znalkyňa konštatovala, že ona nehodnotí, či poškodená D. G. hovorila pravdu a vymenovala v znaleckom posudku body, ktoré poukazujú na to, že tá vierohodnosť sa javí do istej miery ako znížená, oslabená. Poškodená nebola schopná alebo ochotná pripustiť žiadnu menej žiaducu vlastnosť alebo prejav a u menovaného sa odvolávala na to, že ho znalci označili za duševne chorého. Je tam jednoznačná polarizácia v tom, že poškodená je iba biela a ten druhý je čierny, čo reálne vo vzťahoch neexistuje. Táto polarizácia je cez negatívne emócie skreslená, pričom to nemusí byť vedomé. To sa nazýva katatýmne myslenie, teda ak je myslenie nadmerne ovplyvnené emóciou. Je to aj opačné, ako keď sme do niekoho zamilovaní, nevidíme jeho negatíva a keď sme voči nemu negatívny, nevidíme jeho pozitívne stránky. Keď niekoho takto podľa znalkyne klient popisuje, tak je zjavné, že mu nevedomky s veľkou pravdepodobnosťou priťažuje. V čase, keď poškodenú vyšetrovala, aj keď to vyšetrovanie nebolo zamerané na organické zmeny centrálného nervového systému, tak z toho, ako bola poškodená vyšetrená, sa psychologicky nepreukázalo, že by trpela organickými zmenami, ktoré by zásadnejšie ovplyvňovali jej psychické funkcie, pričom taká miera skreslenej reality by musela znamenať závažné poškodenie, tzv. organickú poruchu osobnosti, čo sa nepreukázalo.

Súd tiež na verejnom zasadnutí konanom dňa 02.11.2023 vypočul znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria D. D. K., ktorý v priebehu prípravného konania vypracoval znalecký posudok č. 98/2023, na ktorého záveroch pri svojej výpovedi odvolal a ktorého obsah teda súd z tohto dôvodu na verejnom zasadnutí v rámci dokazovania prečítal. V tomto písomnom znaleckom posudku znalec vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyšetrením obvineného A. B. dospel k záveru, že u obvineného zistil prejavy duševnej poruchy – bludovej poruchy a trvalej duševnej poruchy – zmiešanej poruchy osobnosti. Bludová porucha sa u obvineného prejavovala v čase spáchania posudzovaného skutku a mala forenzne významný vplyv na jeho konanie. Jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti boli vplyvom zistenej duševnej poruchy v čase spáchania trestného činu vymiznuté. Obvinený A. B. tak podľa znalca nemohol ovládať svoje konanie a tiež nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť. Navyše bolo jeho konanie priamo chorobne ovplyvnené prítomnosťou bludných presvedčení o domnelom príkorí. Závislosť od alkoholu alebo iných psychoaktívnych látok znalec u obvineného nezistil. Pobyt obvineného považuje znalec z psychiatrického hľadiska za nebezpečný pre spoločnosť, nakoľko bez adekvátnej psychiatrickej liečby existuje podľa názoru znalca riziko pokračovania analogickej trestnej činnosti. Preto znalec navrhol obvinenému ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Tiež považoval za potrebné jeho bezodkladné umiestnenie v zdravotníckom zariadení poskytujúcom zdravotnú starostlivosť v špecializačnom odbore Psychiatria. Obvinený nie je podľa záverov znalca schopný dostatočne chápať zmysel trestného konania a paradoxne ho využíva ako fórum na prezentovanie svojich paranoidných presvedčení. Prognóza vývoja osobnosti obvineného bude podľa neho závisieť od jeho ochoty podrobiť sa psychiatrickému liečeniu a miery spolupráce pri ňom. V prípade dobrej spolupráce pri liečení môže byť podľa znalca priaznivá. Konanie obvineného bolo podľa záverov znaleckého posudku priamo ovplyvnené prítomnosťou bludných presvedčení o domnelom príkorí.

Znalec D. D. K. vo svojej výpovedi na verejnom zasadnutí dňa 02.11.2023 zotrval na záveroch tohto znaleckého posudku. Ďalej uviedol, že samotné znalecké vyšetrenie bolo realizované v ÚVV a ÚVTOS Prešov dňa 18.07.2023, prebehlo v na to určenej miestnosti, do ktorej bol obvinený predvedený príslušníkmi ZVJS. Vyšetrenie začalo o 07.55 hod. a bolo ukončené o 10.10 hod. Pred týmto vyšetrením prebehla príprava na vyšetrenie vo forme štúdia spisového materiálu a dostupnej zdravotnej dokumentácie. Duševná porucha - bludová porucha bola podľa znalca stanovená na základe diagnostických kritérií medzinárodnej klasifikácie chorôb desiatej revízie a podľa štandardného diagnostického a terapeutického postupu pre bludovú poruchu vydaného MZ SR, ktorej zhodou okolností je jedným z členov autorského kolektívu. Bludová porucha je podľa diagnostických kritérií charakterizovaná prítomnosťou jedného izolovaného alebo viacerých skĺbených bludných presvedčení, ktoré na rozdiel od schizofrénie nie sú spojené s ďalšími poruchami vnímania, prípadne špecifickými poruchami myslenia. Pre prítomnosť bludovej poruchy je potrebné vylúčiť prítomnosť iných ochorení, ktoré by takéto prejavy mohli spôsobiť. U obvineného znalec zistil prítomnosť bludných presvedčení o domnele spôsobovanom príkorí zo strany bývalej partnerky, rôznych inštitúcií, prípadne niektorých odborníkov, ktorí podali posudky alebo lekárske vysvedčenia, s ktorými obvinený nesúhlasil. Vo vzťahu k záveru znalca o domnelosti príkororia podľa znalca nemožno klinicky hovoriť o jednej konkrétnej situácii. Tu ide o komplex bludných presvedčení, napríklad že systém sociálnej starostlivosti bráni k dosiahnutiu starostlivosti o dieťa alebo trestný systém sa snaží o jeho potrestanie. Dôležitou vlastnosťou bludu je, že takéto presvedčenie nemusí byť nepravdivé v celom svojom obsahu ale dôležitejšie je to, že sa nedá vyvrátiť logickými argumentami ani skúsenosťou a jeho prežívanie má bludnú chorobnú hĺbku. Následne má aj chorobný vplyv z hľadiska motivácie bojovať voči takýmto domnelým príkororiam. Podľa neho nie je úlohou znalca v trestnom konaní posudzovať pravdivosť alebo nepravdivosť výrokov. To, čo je zo znaleckého vyšetrenia, štúdia spisovej dokumentácie a zdravotnej dokumentácie podľa neho evidentné, je práve už spomínaná nevyvratnosť presvedčenia o domnelom spôsobovaní príkororia zo všetkých možných strán a následne chorobne motivovaného konania obvineného. Zdravotná dokumentácia obsahuje dostupné údaje, ktoré má zdravotnícky pracovník pri jej vedení. Diagnóza bludovej poruchy paranoidnej vývojovej osobnosti sa objavila ako formulované podozrenie v znaleckom posudku D. G. č. 82/2021. Rozdiel medzi zdravotnou dokumentáciou a znaleckým posudkom je v tom, že v rámci znaleckého posudzovania je hodnotené podstatne širšie spektrum dostupných informácií a v prípade obvineného je v rámci poruchy osobnosti vysoká pravdepodobnosť vedomého alebo nevedomého uvádzania nepresných alebo neúplných údajov a tiež je zrejماً evidentná snaha o tzv. disimuláciu, teda zatajenie prejavov bludovej poruchy, pokiaľ tým môže sledovať nejaký cieľ. Tu znalec poukázal na výpoveď svedkyne D. L., pri ktorej bol prítomný a z ktorej vyplynula možná a pravdepodobná snaha vyhnúť sa predĺženiu hospitalizácie. Znalec uviedol, že podľa prepúšťacej správy z FNsP Prešov obvinený užíval antipsychotikum Risperidom, ktoré aj napriek krátkej dobe užívania mohlo potlačiť

prejavy bludovej poruchy. Vo vzťahu k spoločenskej nebezpečnosti obvineného znalec uviedol, že súvisí so vznikom bludovej poruchy. Pokiaľ by išlo iba o poruchu osobnosti, tento stav spôsobuje problémy človeku relatívne konštantne a to od uzavretia vývoja osobnosti, teda od rannej dospelosti. Jedným z argumentov, prečo ide o bludovú poruchu, je u obvineného skutočnosť, že približne do roku 2018 nemáme žiadne informácie o jeho významných problémoch v jeho osobnom alebo pracovnom živote. Od tohto obdobia stúpa ich intenzita, najpozorovateľnejšie je to v kverulačných prejavoch, ktoré sa stupňujú od jednoduchého napádania rozhodnutí rôznych orgánov až po situáciu, v ktorej ide o intenzívny tlak, ako napríklad spomenula svedkyňa D. L. počas hospitalizácie v Prešove. Znakom toho, že takéto konanie graduje, sú aj prebiehajúce dve trestné konania. To, že sa takéto prejavy stupňujú podľa znalca znamená, že dosiahli iba stupeň verbálneho násillia. Vzhľadom na ich stupňovanie od roku 2018 a ich chorobný charakter znalec predpokladá, že ak nebude dosiahnutý cieľ odstránenia príkoria, môžu tieto prejavy prerásť aj do priameho fyzického násillia. Preto považuje jeho pobyt na slobode za nebezpečný pre spoločnosť. Ako uviedla svedkyňa D. L., pri prepustení z hospitalizácie sa posudzuje aktuálna nebezpečnosť pre spoločnosť. V rámci znaleckého posudzovania v trestnom konaní je potrebné posúdiť aj potencionálnu nebezpečnosť, ku ktorej môže prísť napr. nahromadením podnetov zvonka. Takéto potencionálne nebezpečné konanie vyplýva z charakteru zistenej duševnej poruchy. V prípade bludovej poruchy ide o poruchu trvalého charakteru, ktorá je liečiteľná a jej prejavy je možné zmierniť a v ideálnom prípade na určitú dobu aj odstrániť s podmienkou dodržiavania liečby. Prítomnosť alebo neprítomnosť duševnej poruchy nie je možné stotožniť s tým, či sú prítomné alebo neprítomné pozorovateľné prejavy. Pri tejto duševnej poruche existuje aj pravdepodobnosť spomínanej disimulácie, teda správania a konania vedúceho k zatajeniu prejavu tejto duševnej poruchy. Vo vzťahu k priebehu hospitalizácie obvineného po prepustení z väzby znalec uviedol, že počas hospitalizácie obvinený v auguste 2023 nevykazoval nekonformné správanie, respektíve sociálne neakceptovateľné správanie. Takto bol hodnotený jeho stav len počas hospitalizácie a ako uviedla svedkyňa D. L., pokiaľ existuje subjektívny záujem obvineného o takéto správanie, dokáže fungovať sociálne primerane. Ak však zoberieme tieto prejavy v kontexte vývoja od roku 2018 doteraz, ide podľa znalca o relatívne krátke obdobie, počas ktorého bola pochopiteľne silná motivácia k takémuto správaniu. Čo sa týka posúdenia spoločenskej nebezpečnosti a ukončenia hospitalizácie, v čase ukončenia hospitalizácie podľa vyjadrenia svedkyne D. L. v zmysle zdravotníckych zákonov stav obvineného nevykazoval znaky na ďalšiu hospitalizáciu z dôvodu spoločenskej nebezpečnosti v trestnom konaní, pričom tu ale ide o dlhodobú nebezpečnosť. Spoločenská nebezpečnosť ku dňu 31.08.2023 bola s vysokou pravdepodobnosťou ovplyvnená niekoľko týždňovým užívaním antipsychotík počas hospitalizácie. Aktuálna spoločenská nebezpečnosť u obvineného stále je a znalec trvá na záveroch znaleckého posudku. Podľa neho hrozí pokračovanie analogickej trestnej činnosti ale v prípade kompenzácie stavu nemusí byť spoločenská nebezpečnosť inej trestnej činnosti. Oproti zdravej populácii, u ľudí, ktorí trpia bludovou poruchou, existuje podľa neho vyššie riziko páchania trestnej činnosti. Toto riziko sa podľa znalca ďalej zvyšuje, ak neprebíha liečba. Forma ochranného liečenia nezávisí od typu duševnej poruchy ale od závažnosti spoločenskej nebezpečnosti a od ochoty spolupráce posudzovaného spolupracovať pri miernejších formách ochranného liečenia. V prípade obvineného vzhľadom na úplne neuvedomovanie si duševnej poruchy považuje znalec ambulantnú formu liečenia za nedostatočnú. U obvineného nejde o solitárny blud typu ale ide o bludný systém, kde nastavenie obvineného voči bývalej partnerke, inštitúciám, lekárom a pod. je sýtené alebo zafarbené pociťovaním príkoria z ich strany. Bludný charakter výroku alebo tvrdenia nezávisí od jeho pravdivosti, pretože podľa znalca aj pravdivý výrok môže byť bludne chorobne spracovaný pridaním chorobnej kvality vnímania tohto výroku. Vo vzťahu k rozdielu medzi bludom a prirodzenou obrannou reakciou znalec uviedol, že zásadný rozdiel je v intenzite v tejto odpovedi, ktorá je v prípade obvineného prestreľovaná a v prípade negatívneho stanoviska protistrany sa rozširuje okruh tých oblastí, na ktoré reaguje. Jedným z ďalších prejavov bludovej poruchy je snaha o prezentovanie svojich názorov na akomkoľvek fóre, pričom evidentné prezentovanie na aktuálnom pojednávaní je súčasťou snahy o prezentovanie bludne poprepájaných myšlienok. Znalec o vzťahu bludovej poruchy k ovládacím a rozpoznávacím schopnostiam obvineného v čase údajného skutku uviedol, že pod vplyvom bludného nastavenia obvineného voči poškodenej ide o chorobnú motiváciu konania. Preto v danej konkrétnej situácii hodnotí ovládacie a rozpoznávacie schopnosti obvineného ako úplne vymiznuté. Rozhodujúci vplyv na jeho konanie mala u obvineného bludová porucha. Nedá sa posúdiť, čo by bolo, keby neexistovala bludová porucha. Ak existujú dve poruchy, treba posúdiť ich vplyv spoločne.

Pretože súd mal pochybnosti o záveroch znaleckého posudku vypracovaného znalcom D. K., ktoré plynuli z výpovede svedkyne D. L., ktorá ako primárka Psychiatrického oddelenia FNŠP

Prešov u obvineného nezistila žiadnu bludovú poruchu ako aj zjavnej nesprávnosti záveru znalca o nespôsobilosti obvineného na účasti na úkonoch súdu, čo nezodpovedalo realite (obvinený riadne chápal zmysel trestného konania a dokázal relevantným spôsobom byť ho účastný s využitím prostriedkov svojej obrany), súd aj v zmysle záverov znaleckých posudkov D. M. a D. G., ktorí v minulosti u obvineného takúto poruchu nediagnostikovali, pribral do konania Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o., ktorý v zmysle § 147 ods. 1 Trestného poriadku vypracoval kontrolný znalecký posudok č. 08/2024 a ktorého obsah súd na verejnom zasadnutí konanom dňa 04.11.2024 v rámci dokazovania prečítal, nakoľko znalec D. O. P., ktorého súd na verejnom zasadnutí ako povereného znalca za tento ústav vypočul, sa na jeho obsah odvolal. Znalecký ústav po psychologickom a psychiatrickom vyšetrení obvineného A. B. dospel k záveru, že obvinený duševnou chorobou v úzkom zmysle slova netrpí. Trpí poruchou osobnosti zmiešaného typu, na ktorej báze prebieha protrahovaná adaptačná porucha vo forme psychopatického sténicko-astenického vývoja. Táto porucha bola prítomná aj v čase pravdepodobného spáchania trestného činu a prejavovala sa emočne preexponovanými prejavmi v jeho správaní, psychologicky zrozumiteľnými. Obvinený netrpí sexuálnou deviáciou a zo sexuologického hľadiska sa jedná o zdravého jedinca. Obvinený podľa záverov znaleckého ústavu mohol v čase pravdepodobného skutku rozpoznať protiprávnosť svojho konania a mohol svoje konanie ovládať. Obvinený chápe zmysel trestného konania a je spôsobilý plnohodnotnej účasti na verejnom zasadnutí. Pobyt obvineného na slobode zo psychiatrického alebo sexuologického hľadiska nie je nebezpečný pre spoločnosť. Znalci ústavu ochranné opatrenie v tomto zmysle nenavrhujú. Pravdepodobná prognóza jeho ďalšieho vývoja vo vzťahu k protispoločenskému konaniu je závislá od ďalšieho priebehu súdneho konania. V tomto smere možno predpokladať pozitívny vývoj, resp. dobrú prognózu. Vo vzťahu k záverom znaleckého posudku č. 98/2023 vypracovaného D. D. K. vyplývajú rozdielnosti podľa záverov tohto posudku zo zložitosti danej problematiky. Expertízy boli vykonané v rôznych časových obdobiach a fázach trestného konania obvineného. Nejedná sa o záležitosti v psychiatrickej a psychologickej forenzní praxi ojedinelú.

Znalec D. O. P. na verejnom zasadnutí v termínoch dňa 04.11.2024 a 30.01.2025 vypovedal, že znalecký posudok vypracovali na základe podkladov, ktoré dostali od zadávateľa, t.j. Okresného súdu Prešov, teda materiálov, ktorého súčasťou sú aj predchádzajúce znalecké posudky. Následne dňa 10.5.2024 realizovali psychologické a psychiatrické vyšetrenie obvineného s následnou poradou znalcov. Mali k dispozícii celý spis ako aj znalecký posudok D. K.. Po psychiatrickej stránke obvineného vyšetril on a G. D. ho vyšetril po psychologickej stránke. Znalec použil bežnú kritickú metódu, teda rozhovor s vyšetrovaným, pozorovanie, zisťovanie anamnestických údajov a spracovanie údajov. Z psychologického hľadiska sú metódy uvedené na str. 8 znaleckého posudku. Vo vzťahu k odlišnosti záverov oproti posudku D. K. znalec uviedol, že pri diagnostikovaní tejto skupiny porúch sa zisťuje, či je myslenie zdravé alebo či sa v tomto myslení nachádza blud, teda z odborného hľadiska patologický syndróm myslenia, a teda, či tá úsudková schopnosť daného jedinca vychádza z reality a či je táto realita psychologicky zrozumiteľná alebo zdrojový vstup myslenia je narušený. Znalec uviedol, že v tomto zmysle u obvineného nezistili prítomnosť bludovej poruchy. Zdôraznil, že pri formulovaní tohto záveru vychádzal zo záverov znaleckého skúmania G. D., ktorý ako znalec z odboru Psychológie nezistil u obvineného žiadne príznaky duševnej choroby v zmysle psychózy, teda bludu. K tomu, prečo je odlišný ich záver od záveru D. K. znalec uviedol, že u týchto bludových porúch existujú aj v zahraničí a nielen na Slovensku medzi znalcami nezrovnalosti a názorové rozdiely a takéto rozdielnosti pri tomto type nie sú vôbec ojedinelé. Poukázal na prípad P. B. z Nórska, kde mnohí znalci, ktorí ho skúmali, nevedeli presne definovať, či sa jedná o blud alebo nie, resp. nemali v tom zhodu. Zmeny duševného stavu majú svoju dynamiku, čo znamená, že ak by toho istého človeka vyšetroval, napr. v januári a v októbri, nemusel byť jeho stav hodnotený rovnako. Podobnú dynamiku majú aj priebehy duševných porúch a ich prejavov. Akceptuje závery D. K. a ich závery závery tohto znalca nerušia, ale otázka prítomnosti bludu je vecou názorových rozdielov medzi D. K. a ich názorom. Vie, že obvinený má s expartnerkou spor o dieťa a teda jeho komplex myslenia je týmto ovplyvnený a je zrozumiteľný. Oni u obvineného nevideli blud, teda chorobný úsudok, samozrejme rozhodujúce je v tomto prípade aj prostredie, z ktorého obvinený vzišiel a vývoj obvineného. V tom sa s D. K. rozchádzajú, teda či sa obvinený točí okolo bludného úsudku, kedy oni zistili, že nie a tak to neposúdili ako bludovú poruchu. Brali do úvahy nepochopenie jeho vývoja a jeho osobnostné zvláštnosti. Spor medzi nimi a D. K. je o tom, či u obvineného je alebo nie je prítomná duševná choroba. Záver, či daná osoba trpí bludom je veľmi obtiažná otázka a nie vždy sa na tom znalci zhodnú. Bludových porúch z hľadiska druhov je veľa, ale podstatné je, či je tvrdenie zakotvené v realite. Oni zistili, že obvinený je zakotvený v realite ale aj tam je možné, že sa blud nachádza aj v realite. Pri bludoch sa vyskytuje domnelý nepriateľ, ale z vlastnej skúsenosti

psychiatra vie, že mnoho otcov, ktorí majú spor o deti, rozprávajú reálne skúsenosti so sociálnymi úradmi a súdmi, ktoré sa im skutočne stali a on ako znalec nemôže povedať, že to, čo rozprávajú, je blud. Ani u obvineného nezistili súhrn bludových myšlienok, teda nemôžu povedať, že obvinený skutočne nemá takú skúsenosť so štátom, akú sám prezentuje. Znalec pripustil, že obvinený je emočne zaujatý a jeho myšlienky sú preceňované a intenzívne, ale nemusí to byť blud, teda niečo, čo je nevyvrátiteľné. Znalec mal k dispozícii výpoveď obvineného, kde to obvinený vidí svojim videním a toto sa v živote stáva. Znalec neskúma pravdivosť jeho tvrdenia. Z hľadiska subjektívneho pohľadu obvineného je to v poriadku. Tie jeho vyjadrenia však nepresahujú bežný rámec a je už vecou súdu, aby posúdil, či sú jeho vyjadrenia pravdivé alebo nie. Bludovú poruchu u obvineného nezistili, pričom ju skúmali ku dňu spáchania trestného činu. Oni u obvineného zistili duševnú poruchu, čo je širší pojem ako choroba a tú definovali ako adaptačnú poruchu psychopatického stenicko - astenického vývoja. Tento termín má nielen svoj historický význam, ale používa sa v popise správania aj dodnes, kedy aj keď dnes sa to zjednodušuje ako emočne nestabilná osoba a splyva to s viacerými poruchami osobnosti. Na jednej strane je tento človek veľmi citlivý a zraniteľný v medziľudských vzťahoch, ale nie je tak, že by sa uzavrel do seba a trpel niekde v kúte, ale toto jeho zranenie a utrpenie sa premieta navonok, teda stenicky - útočne. Táto porucha nemá z forenzného hľadiska vždy význam, ale môže mať, pretože môže súvisieť s potenciálnou trestnou činnosťou, kedy tieto osoby môžu konfliktne konať vo vyhrotených životných situáciách, do ktorých sa môžu dostať. Takto charakterizovali stav obvineného v čase pravdepodobného skutku. Toto je jeho charakteristika osobnosti, ktorá trvá už dlhší čas a súvisí s povahou človeka. Je to trvalý stav, platí aj v súčasnosti a najmä sa manifestuje vtedy, ak je človek v ťaživej životnej situácii. Vo vzťahu k vyjadreniam D. K. v jeho výpovedi na verejnom zasadnutí znalec uviedol, že odlišnosť názorov na prítomnosť bludovej poruchy sa v psychiatrii stáva a je to vtedy, keď lekári majú rôzne názory na to, či táto bludová porucha existuje alebo neexistuje, napokon tak, ako aj v iných vedných odvetviach. Obvinený bol znalcom K. vyšetrený v ústave na výkon väzby, oni obvineného vyšetřili aj po psychologickú stránku, kedy vyšetřenie realizoval G. D., ktorý u obvineného nezistil prítomnosť žiadnej bludovej poruchy. Bludová porucha je dlhodobé ochorenie, ktoré sa môže prejavovať aj tým, že sú tam prítomné neskutočné javy, ktoré nemajú základ v nejakých reáliách. Obvinený však žil predtým v reálnom živote 14 rokov s bývalou priateľkou v Prahe, narodili sa im deti a následne došlo k nesúladu a ku konfliktom, ktoré sa vyhrotili a to až do tej miery, že sa ich partnerský vzťah rozpadol. Toto je častá situácia aj u mnohých iných párov, a najmä, ak z toho vzťahu pochádzajú deti, partneri tieto rozchody prežívajú veľmi bolestne a môže nastať aj boj rodičov o deti. Pokiaľ vie, matka odišla z Prahy a vrátila sa k rodičom na východné Slovensko, čo tiež muselo na psychiku obvineného vplyvať negatívne ale všetky tieto skutočnosti majú reálny základ a súvislosti. Je pravda, že obvinený na tieto konflikty s bývalou partnerkou reaguje niekedy emočne preexponovane ale to sú obojstranné emočné výmeny názorov a práve tu je ťažké odlíšiť, či sa jedná o bludovú chorobu alebo nie. On v tom zmysle nezdieľal názor D. K., hoci ho ako odborníka rešpektuje a nespochybňuje jeho závery ako také. Bludová porucha sa kedysi nazývala ako paranoja, dnes sa už tento termín nepoužíva, lebo bol prekonaný, ale na vznik bludovej poruchy nie sú u obvineného podľa znalca splnené vekové normy, keďže táto vzniká u starších ľudí. Ak by mal obvinený psychózu v mladšom veku pripomínajúcu paranoju, boli by už aj viditeľné iné psychopatologické zmeny predovšetkým schizofrenické zmeny, ktoré sú forenzne ľahšie identifikovateľné, čo u obvineného nenastalo. Nedošlo u neho k dezintegrácii osobnosti, nemá halucinácie a myšlienkové produkcie u obvineného sú správne naviazané s realitou. Okrem toho bol obvinený hneď po prepustení z väzby jeden mesiac umiestnený v nemocnici, kedy nezistili u neho prítomnosť bludovej poruchy a lekári nevideli dôvod na jeho ďalšiu hospitalizáciu proti jeho vôli, kde pri ani takejto hospitalizácii sa prejavy takého typu ochorenia nepreukázali. Ani D. L., u ktorej sa obvinený ambulantne liečil, nezistila žiadne formy ochorenia a odporučila ho veľmi správne na psychoterapiu. Teda je podľa názoru znalca veľmi ťažké odlíšiť, či sa jedná alebo nejedná o bludovú poruchu ale oni u obvineného takú poruchu nezistili. Oni nevedia preukázať, či sú to skutočné príkoria, ktoré sa obvinenému dejú ale fakt je, že bývalá priateľka na neho útočila a nie je preukázané, že by to nebola pravda. Znalec zdôraznil, že nemôže vedieť, že či tieto útoky na obvineného sú skutočné alebo domnelé. Obvinený bol v tom čase v procese, že sa diali veci, s ktorými obvinený nesúhlasil. Nemajú istotu, že by tie javy neboli skutočné. Podľa znalca je na súde potrebné mať pragmatický prístup pri posudzovaní existencie a neexistencie bludovej poruchy, pretože to, čo hovoria v znaleckom posudku, je teória, na ktorej sa ani najväčšie kapacity psychiatrie z minulosti nedohodnú. Treba v súdnom konaní posudzovať to, ako sa človek správa a či je reálne nebezpečný pre svoje okolie. Tí čo majú bludovú poruchu môžu a nemusia byť nebezpeční, rovnako ako tí, čo bludovú poruchu nemajú. Na rozdiel od D. K. on u obvineného videl iné skutočnosti, ktoré svedčia preto, že táto paranoja je u obvineného nepravdepodobná. Znalec tiež uviedol, že ak by bola obvinenému nariadená ústavná liečba a obvinený by skutočne trpel bludovou poruchou, táto liečba by mala iba

detenčný charakter, pretože osoby s bludovými poruchami nikdy nebudú brať lieky dobrovoľne, nakoľko si neuvedomujú svoje ochorenie a podanie napr. injekčnej liečby môže byť len formou donútenia násilím. Bludové poruchy sa ambulantne liečiť z toho dôvodu ani nedajú. Podľa znalca má oveľa väčšiu váhu psychoterapia a je chvályhodné, že obvinený sa rozhodol podrobiť psychoterapii na dobrovoľnej báze, pretože sa potrebuje uklidniť, čomu sa znalec ani nečuduje po tom, aké konflikty prežil. Z pohľadu znalca by bola vhodná protiúzkostná medikamentózna liečba na celkové upokojenie. V prospech ich názoru, že u obvineného nie je prítomná bludová porucha svedčí podľa znalca aj to, že obvinený riadne chodí do práce, pracuje ako účtovník, kde má zadané úlohy, ktoré musí riešiť a na ich riešenie sa sústrediť, riadne dostáva výplatu a žije v partnerskom vzťahu, čo ak by mal bludovú poruchu, tak by toho nebol schopný, lebo táto by mu sústredenie neumožňovala. Podľa znalca sa dá bludová porucha disimulovať iba do istej miery, ale určite nie dlhodobo ale len istý krátky časový úsek, avšak určite nie jeden mesiac na psychiatrii, kde je v nemocnici v Prešove klinika a kde je primárka natoľko skúsená, aby paranoika len tak nepustila na slobodu a neodhalila by disimuláciu. Čo sa týka liekov, ktoré uvádza v posudku D. H. a to kvetiapín a aprazolam, sú to podľa znalca lieky podobné ako XANAX a Lexaurin, len pod iným firemným názvom, ale patria do skupiny anxiolitikov, teda liekov proti úzkosti, ktoré sú aj v súčasnej dobe bežne predpisované v populácii a znalec by sám obvinenému odporučil, aby ich na základe predpisu užíval. Čo sa týka lieku Risperidom, toto už je podľa znalca antipsychotikum, ale môže začať fungovať u osôb s bludovou poruchou len pri dlhodobejšej liečbe trvajúcej pol roka alebo niekoľko mesiacov ale určite po mesačnej liečbe by výsledky boli ťažko viditeľné. Po jeho užití je možné potlačenie bludových stavov, ale znalec sa so záverom D. K. nestotožňuje, pretože po mesiaci by mohlo dôjsť len k čiastočnej stabilizácii stavu oslabením emočného náboja ale určite nie k vymazaniu bludu. Kvetiapin je zo skupiny ako Risperidom, teda antipsychotikum, hoci rozdielnej chemickej štruktúry. Znalec pripustil potlačenie určitých prejavov ale len do istej miery. Ale aj za toho stavu potlačenia by však podľa znalca primárka určite obvineného neprepustila a neriskovala by ohrozenie svojej kariéry ale aj spoločnosti, ak by tieto lieky a ich tlmiace účinky vyprchali. V rámci znaleckého ústavu podľa znalca urobili všetko podľa ich najlepšieho vedomia a svedomia Činnosť psychiatra vykonáva od r. 1986 a znalca od roku 1996. Myslí, že na základe disimulácie v rámci znaleckého skúmania neprehliadol bludovú poruchu a to ani v klinickej praxi v tom, že by naletel na disimuláciu pri bludovej poruche. Vo vzťahu k bludovým poruchám existuje medzinárodná klasifikácia duševných porúch WHO, kedy v súčasnosti platí 10. revízia a pripravuje sa už 11. revízia, pričom USA má svoju klasifikáciu. Teda vedecké práce citujú tieto dve klasifikácie, kde sú vymedzené kritéria jednotlivých diagnóz. Bludová porucha je pod číselným kódom F22 a je už širšie poňatá ako paranoja, ale tiež to nie je presné. Je to dobré pre výskum ale k takýmto diskrepanciám, ako v tomto konaní, táto klasifikácia nezabráni. Je to pomôcka kvôli výskumu a štatistikám, poisťovníam i indikačným kritériám liekov. Podľa znalca by skutočnosť, že obvinený bol v čase vyšetrenia D. K. vo väzbe, kedy predtým nikdy nebola takto obmedzená jeho osobná sloboda, nemala mať vplyv na závery znaleckého skúmania, pretože D. K. je natoľko skúsený, že s tým musel počítať, pretože bežne vyšetrujú obvinených vo väzbe.

Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 8Tos/9/20252 zrušil sťažnosťou prokurátora napadnuté uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 30.01.2025, ktorým súd návrh prokurátora na uloženie ochranného liečenia obvineného A. B. zamietol a uložil tunajšiemu súdu, aby vo veci znova konal a rozhodol. V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd poukázal na potrebu odstránovania chýb znaleckého posudku znalca D. K. podľa § 146 Trestného poriadku a vzhľadom na rozdielnosť záverov D. K. a znaleckej organizácie poukázal na potrebu opätovného vypočutia znalca D. K. za prítomnosti znalca D. P., kedy sa pred výsluchom znalec D. K. oboznámi s obsahom kontrolného znaleckého posudku znaleckej organizácie a s výpoveďami znalca D. P. na predchádzajúcich termínoch verejného zasadnutia. Následne sa na verejnom zasadnutí D. K. opätovne vypočuje k názorovým rozdielom v zisteniach znaleckého ústavu oproti jeho záverom, pričom je podľa sťažnostného súdu vhodné, aby výsluch znalca D. D. K. bol realizovaný za prítomnosti znalca D. P., ktorému súdu umožní v reálnom čase reagovať na prednes a vysvetlenia znalca D. K..

Na základe tohto pokynu sťažnostného súdu, súd na verejnom zasadnutí dňa 18.07.2025 opätovne vypočul znalca D. D. K., ktorému predtým zaslal zápisnice o výpoveďiach znalca D. O. P. na verejnom zasadnutí a umožnil mu oboznámiť sa s obsahom kontrolného znaleckého posudku č. 8/2024 vypracovaného Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. Znalec D. D. K. za prítomnosti znalca D. O. P. na tomto verejnom zasadnutí vypovedal, že aj napriek preštudovaniu znaleckému posudku znaleckého ústavu a tiež výpovedi D. P. trvá na záveroch písomne podaného znaleckého posudku č. 98/2023, ktoré sa týkajú posudzovaného obdobia, teda k stavu aktuálnemu

k vypracovaniu znaleckému posudku zo dňa 18.7.2023 a tiež rekonštrukcie duševného stavu v čase skutku. V plnom rozsahu trvá aj na diagnostickom závere a aj na ostatných odporúčaniach, ktoré sa týkajú ochranného liečenia. Podľa tohto znalca k odborným rozdielom medzi týmito posudkami došlo pri posúdení miery alebo kvality paranoidných prejavov, ktoré podľa záverov znaleckého posudku znaleckého ústavu nedosahujú úroveň forenzne významnej duševnej poruchy. Podľa jeho odborného názoru, miera prejavov a intenzita týchto prejavov a tiež ich dopad na správanie obvineného je natoľko závažný, že je nutné ho považovať za prejav vážnej duševnej poruchy. Samotné spôsobovanie príkoria nie je podľa neho rozhodujúcim faktorom pre posúdenie prítomnosti paranoidity. V rámci chorobných paranoidných príznakov ide o spracovanie vstupných informácií chorobným spôsobom a chorobnou reakciou na ne. Čiže nezávisle od vstupných informácií, resp. od ich pravdivosti, reakciu obvineného na tieto informácie a jeho následné konanie on považuje za chorobný prejav. V tom je rozdiel medzi jeho posudkom a posudkom ústavu, kedy on považuje túto intenzitu za forenzne významnú. Zároveň si nemyslí, že v danom prípade ide o principiálnu odbornú nesprávnosť záverov ale ide skôr o pripisovanie váhy niektorým čiastkovým informáciám, na základe ktorých boli stanovené závery. Konkrétne, znalecký posudok ústavu sa opiera skôr o psychologické vyšetrenie, resp. o údaje z dostupnej zdravotnej dokumentácie, pričom v jeho posudku väčšiu dôležitosť pripisoval samotnému posúdeniu klinického stavu obvineného v čase znaleckého vyšetrenia a tiež na základe dynamiky vývoja jeho správania v čase jeho skutku, resp. v období jeho skutku až do času, kedy bol znova znalecky vyšetrený. Znalec ďalej uviedol, že v rámci diagnostických kritérií medzinárodnej klasifikácie chorôb 10. revízie, neexistujú pre intenzitu bludu bližšie určovacie kritéria. V praxi môže teda nastať situácia, kedy znalec alebo odborník, ktorý vychádza skôr z formálnych informácií, napr. zo zdravotnej dokumentácie alebo z výsledkov inštrumentálnych psychologických vyšetrení dospeje k inému názoru, ako znalec, ktorý vychádza skôr z praktického dopadu prejavov duševnej poruchy na konanie jedinca. Ako ďalej znalec vysvetlil, každá duševná porucha, nevynímajúc poruchu s bludmi, má svoju prirodzenú dynamiku, teda v čase môže intenzita jej prejavov kolísat'. Navyše môže nastať situácia, kedy liečbou alebo zmenou okolitých podmienok dôjde aj k významnej zmene intenzity tejto poruchy. Nevie sa však vyjadriť k tomu, ako to prebiehalo u obvineného po realizácii jeho znaleckého vyšetrenia. Spor s partnerkou znalec bral do úvahy pri vypracovaní znaleckého posudku ale táto samotná izolovaná informácia nemá vplyv na závery znaleckého posudku. V tomto prípade bola jednou z kľúčových informácií vývoj správania a eskalovanie intenzity správania obvineného, ktoré ho viedli k stanoveniu diagnostického záveru. Pokiaľ sa jedná o formu ním navrhovaného ochranného liečenia, znalec uviedol, že teraz nemá informáciu o vývoji zdravotného stavu obvineného, avšak nakoľko stanovená duševná porucha býva dlhodobá a mala by mať dlhodobý dopad na konanie, je presvedčený o tom, že uloženie ochranného liečenia ústavnou formou je naďalej potrebné. Dôvodom pre ním uvedený diagnostický záver bola reakcia obvineného pri témach týkajúcich sa partnerky, ktorá zahŕňala chorobnú disforicky sytenú chorobnú bludnú náladu s prechodmi až do rezonancie, teda stupňujúcu sa pri pokračovaní exploračie s búrlivým doprovodom vystupňovaného vnútorného napätia. Bludový charakter prejavov v konaní obvineného je podľa znalca zrejмый z dlhodobého hľadiska vývoja, kedy sa nálada obvineného pri danej téme stupňovala, a teda sú evidentné chorobné charakteristiky, ako sú intenzita nálady a rezonancia, pričom pri pokračovaní exploračie danej témy dochádza k extrémnemu stupňovaniu týchto nálad. Nálada sa obvykle neprejavuje alebo len málo sa prejavuje vo verbálnych vyjadreniach. Nálada je pozorovaný fenomén pri rozhovore o nejakej téme, v tomto prípade pri rozhovore o téme partnerky, resp. spolužitia dochádzalo opakovane k pozorovaniu týchto fenoménov. Pozorovanie nálady je jednou z 12-tich či 13-tich psychických funkcií, ktoré prípadné zmeny sa hodnotia pri znaleckej činnosti a pri stanovovaní diagnózy. Znalec ďalej uviedol, že pri znaleckom psychiatrickom vyšetrení nemožno brať jeden faktor izolovane a posudzovať stav jednej psychickej funkcie, nakoľko pri fungovaní osobnosti sa uplatňuje vplyv všetkých. Konkrétne u obvineného boli najvýznamnejšie zmeny pri nálade a afektivitě, narušení úsudku a vo vystupňovaní alebo akcentovaní niektorých čŕt osobnosti. Narušenie úsudku obvineného je podľa neho zrejмый z dlhodobých zmien správania, ktoré sa prejavovali v čase skutku aj v čase znaleckého vyšetrenia a spočívali najmä v nekritickom hodnotení konania či partnerky alebo orgánov, ktoré rozhodovali v konaniach, do ktorých bol zapojený, kde opakovane tieto rozhodnutia neboli vnímané kriticky a reakcia na ne bola neprimeraná. Obvineného vyšetřil iba raz ale dlhodobé zmeny správania sú podľa neho evidentné z informácií obsiahnutých v spisovom materiály, kedy ide o opakované napádanie rozhodnutí, či spochybňovanie rôznych orgánov, ktoré vyplývajú napr. z výpovedí, ktoré sú citované v časti posudku zo spisového materiálu a takisto vyplývajú zo záverov znaleckých posudzovaní psychiatrami či psychológmi, ktoré sú takisto citované v tejto časti. Z konania posudzovanej osoby je podľa neho zrejмый, že toto konanie bolo svojou intenzitou masívne a stupňujúce sa a bolo neprimerané jeho rozsahom, intenzitou a stupňovaním sa. To je ten rozdiel oproti nechorobnému správaniu. Čo sa týka

správania obvineného, išlo o veľmi rozsiahle konanie, ktoré zahŕňalo zmenu pracoviska, presťahovanie sa, kompletnú zmenu v živote motivovanú dosiahnutím svojho cieľa, čiže išlo o obrovské zmeny v osobnom živote zahŕňajúce kompletné prebudovanie spôsobu života. Napriek týmto zmenám reakcia obvineného na ne dosahoval podľa znalca chorobný charakter. Vo vzťahu k výpovedi svedkyne D. L., znalec uviedol, že mu zostáva len predpokladať, že stanovenie diagnózy D. L. vychádzalo z hodnotenia iných prejavov správania, možno momentálnych prejavov v správaní, pričom jeho znalecký posudok bol uzavretý na základe hodnotenia obdobia v čase skutku až po vypracovanie znaleckého posudku. Znaleckým vyšetrením obvineného realizovaným ambulantnou formou v podmienkach ÚVV Prešov dospel k dostatočným podkladom pre zodpovedanie otázok, ktoré mu boli položené zadávateľom. Tieto podklady boli pre neho natoľko preukazné a obsahovali toľko informácií, že mu umožňovali formulovať závery znaleckého posudku. Nepredpokladá, že ústavným pozorovaným obvineného by dospel k iným záverom. Podotkol, že aj keď sa na diagnóze bludovej poruchy nezhodnú znalci, takúto diagnózu je možné potvrdiť reakciou na liečbu. Teda predpokladá, že po niekoľko mesačnej kontrolovanej liečbe antipsychotikami určenými na bludovú poruchu by bolo možné dosiahnuť aspoň čiastočné ovplyvnenie intenzity jej prejavov. Presťahovanie a ani práca na diaľku nie sú podľa znalca špecifickým prejavom bludovej poruchy a ani inej poruchy. Tiež samotná skutočnosť, že prebieha nejaké konanie vo vzťahu k súdom, nie je špecifickým prejavom duševnej poruchy, avšak skutočnosť, že obvinený bol účastníkom už 14tich konaní, potvrdzuje jeho dojem, že takéto konania pred súdmi boli neprimerané svojou intenzitou a frekvenciou. Neposudzoval, kto je iniciátorom konaní, ale už len samotná skutočnosť, že sa osoba stane účastníkom takéhoto počtu konaní vzbudzuje podozrenie na chorobný proces, pretože ide o hostilné nastavenie voči štátnym orgánom. Výpovede poškodenej boli jedným z podkladov na vytvorenie si obrazu o konaní obvineného a mali rovnakú váhu, ako výpovede všetkých ostatných účastníkov.

Znalec D. O. P. k výpovedi znalca D. D. K. na verejnom zasadnutí uviedol, že posudok nevypracoval ako jednotlivec ale ako člen znaleckého ústavu. Najmä išlo o spoluprácu so psychológom G. D., ktorý obvineného psychologicky vyšetril, kedy on tiež obvineného osobne psychiatricky vyšetril, takže mal takú istú príležitosť s ním rozprávať a mal k dispozícii aj spisový materiál. Vychádzali aj z diagnostických záverov znaleckého posudku znalkyne D. M. z roku 2021. V roku 2023 bolo odborné vyjadrenie D. L. a potom aj vyjadrenie ambulantnej psychiatričky D. L. z roku 2024. Ak má znalec k dispozícii viacej nálezov od viacerých renomovaných a skúsených psychiatrov, musí ich zohľadniť. Môže mať iný názor, ale musí to nejakým spôsobom vysvetliť. Podľa neho D. K. vôbec neuviedol, v čom je ten blud, čoho definovanie považuje znalec D. P. za základ. On trvá na posudku ústavu a svoju výpoveď doplnil, že on nevidí rozdiel medzi reakciou obvineného a reakciou iných ľudí, ktorí sú v obdobnej životnej situácii, kedy tu ide o citlivú vec – spor o deti. Oni zhruba vedia, ako sa vyvíja obvinený, pretože prvý posudok bol z roku 2021, následne bol posudok D. K. v r. 2023 a následne bol ich posudok z r. 2024. Teda majú prehľad o jeho vývoji ale nevedia, ako vývoj pokračuje ďalej, či došlo k nejakým zmenám.

D. K. k tejto výpovedi D. P. uviedol, že bludovú poruchu rozobral pri svojej prvotnej výpovedi a poukázal na riziko hodnotenia stavu obvineného na základe rozhovoru pred pojednávaním a nekritického preberania informácií zo zdravotnej dokumentácie. D. P. však na to reagoval, že vo svojej 30 ročnej praxe vždy hodnotil aj zdravotnú dokumentáciu.

Súd na verejnom zasadnutí vypočul aj svedkyňu D. G., ktorá vypovedala, že sa spolu s obvineným zúčastnili pojednávania na tunajšom súde, ktoré prebehlo dňa 12.04.2023. Pojednávanie bolo odročené, a keďže to bolo odročené už 3 krát a už mal byť záver, tak podľa nej to vyvolalo v obvinenom agresivitu. Po skončení pojednávania vyšla z budovy. Vtom zbadala, ako okolo nej neďaleko automatu na parkovanie pred budovou súdu na Grešovej ulici prechádza obvinený a povedal jej, že jej raz odreže hlavu. Keď jej to hovoril, videla obvinenému do tváre. Ona sa zľakla a išla za pani prokurátorkou A. B., ktorá bola neďaleko od nich. Ona ju poslala hneď na políciu a kde podala trestné oznámenie a vypovedala. K tomu, čo jej povedal, ešte obvinený uviedol vulgarizmy. Povedal to, keď prechádzal okolo nej. Následne išiel smerom k Veľkej pošte a OC NOVUM a ona ho už potom nesledovala. Vždy, keď skončilo pojednávanie, obvinený po ňom riešil veci s advokátom a ona zo strachu vždy rýchlo opustila budovu súdu a tak tomu bolo aj teraz ale pri parkovaní automatu sa zastavila a riešila nejaké veci cez telefón a vtedy okolo nej prechádzal obvinený. Momentálne cíti strach a aj vtedy ho cítila, lebo roky sa jej vyhrážal. Vždy keď ho stretla, bol agresívny a už v očiach mal takýto pohľad, ktorý roky poznala a takto sa správal, keď jej ubližoval. Ten strach sa prejavuje tak, že sa začne triasť a znervózne. Hovorila o tom so psychologičkami. Ona bola ubytovaná aj v zariadení MY MAMY, kde jej aj poskytovali psychologické

poradenstvo. Bývali tam niečo vyše roka aj s deťmi práve kvôli strachu. Momentálna situácia je taká, že má obvineného informovať ohľadom detí a keď mu napíše, tak na ňu útočí a má k dispozícii aj emaily, ktoré jej obvinený poslal po prepustení z väzby. Priamo obvineného nestretla. Nevie, či sa obvinený od prepustenia z väzby pokúšal dostať do jej blízkosti, ale predtým, aj keď mal zákaz priblíženia, tak počas stretnutia s deťmi si priviedol priateľku, ktorá hovorila staršej dcére, že ju vidáva chodiť na plaváreň. Momentálne má obvinený monitorovacie zariadenie a po prepustení obvineného z väzby mala policajnú ochranu. Obvinený jej písal, že nevie, čo svedkyňa sleduje a že chce, aby išla do väzenia. Osobné vyhrážky z jeho strany neboli lebo sa nestretli. Keď bývali ešte v Prahe, dochádzalo tam k týraniam a kde jej obvinený povedal, že keby chcela odísť, tak jej naznačil, že ju zabije tým, že jej ukázal nôž. Druhýkrát to bolo asi v roku 2019, keď boli ubytovaní s deťmi v MY MAMY, kedy koncom augusta jej telefonovala kolízna opatrovníčka, aby nevychádzali z domu s deťmi lebo sa jej obvinený vyhrážal jej likvidáciou. Takže týždeň zostali v zariadení. Tou pracovníčkou bola L. C.. Obvinený potom spomínal, že si to vymyslela ale nebola to pravda. Iné vyhrážky fyzickou likvidáciou zo strany obvineného neboli ale celé roky jej píše emaily a písal aj na úrady, aby sa modlili za jej smrť, že ju nenávidí a že chce, aby podľahla rakovine a podobne. Vo vzťahu k tomu, či sa obvinený vyhrážal ujmom iným osobám, tak si svedkyňa myslí, že sa obvinený takto vyhrážal. Jej advokát A. D. sa vzdal jej prípadu, lebo mal z obvineného strach, ale nevie, akým spôsobom sa mu presne mal obvinený vyhrážať. K D. N. mal obvinený aj zákaz priblíženia a sledovacie a monitorovacie zariadenie. K tejto doktorke chodil obvinený podľa svedkyne pred ambulanciu, sledoval ju autom ale nevie, aké vyhrážky tam boli. Okrem toho mal zastrašovať psychologičku pracujúcu u D. J., sociálnu kurátorku, ďalej D. Q., ktorá vyšetrovala ju a jej deti a mala z obvineného strach. Po tom, čo jej obvinený uniesol mladšiu dcéru, tak jej pomohol od obvineného dostať dcéru späť jeden pán a obvinený ju aj vtedy zbil. V tom procese ale obvinený toho pána zmanipuloval a svedok svedčil v prospech obvineného. To bolo riešené ako priestupok ale nevie, ako to dopadlo. Vtedy bol obvinený aj 5 dní na psychiatrii. V čase, keď sa riešil únos jej dcéry, obvinený mal zbiť ju a aj jej brata. Okrem toho fyzicky týral svoje deti. Mladšiu dcéru obvinený bítaval často lebo žiaril, že ju má radšej ako jeho. Prikrýval ju perinou, aby nepočula ako plače a zatváral ju do šatníka. Z obavy nikomu nič nehovorila a preto to riešené nebolo. Má gliózy na mozgu ale to je podľa svedkyne v dnešnej dobe normálne a je to sledované neurológom a stabilizované. Neberie žiadne lieky. Obvinený jej povedal, že ak bude mrzák, dá ju do ústavu. Vo vzťahu k záverom znaleckého posudku č. 18/2023 znalkyne G. G., ktorá uviedla že „žiadne prejavy v rámci psychického stavu menovanej ani v spôsobe jej života nenasvedčujú tomu, že by mala z obvineného reálne strach“ a taktiež konštatuje „suspekciu priťažitiť obvinenému so strany poškodenej“ svedkyňa uviedla, že bolo to 5 rokov potom, ako sa s obvineným rozišla a pravdepodobne si znalkyňa neprečítala emaily, ktoré jej poslala s tým, že vyšetrenie bolo také zvláštne. Znalkyňa jej hovorila, že obvineného videla a že chudák trpí vo väzení a že čo sledovala tým svojim správaním. Ešte jej znalkyňa povedala, že keby rozhodla v jej prospech, bude sa obávať, že by sa jej obvinený o pol roka vyhrážal. Svedkyňa uviedla, že nemá tendenciu obvinenému škodiť. Obvinený na ňu aj v minulosti podával trestné oznámenia ale polícia ich zamietla. Nikdy nebola odsúdená. To, čo spraví obvinený, z toho obviní ju a je to podľa nej pravdepodobne spojené s jeho bludovou poruchou.

Súd tiež prečítal výpoveď svedkyne A. R. B. z prípravného konania zo dňa 25.05.2023, ktorá v tejto výpovedi uviedla, že svedkom incidentu, ktorý sa mal odohrať medzi obvineným A. B. a poškodenou D. G. pred budovou Okresného súdu Prešov nebola. Po skončení hlavného pojednávania, na ktorom boli obaja aktéri prítomní, ostala ešte v budove súdu. Po niekoľkých minútach vychádzala von k svojmu osobnému motorovému vozidlu, ktoré mala zaparkované pred budovou súdu, a ako kráčala po chodníku a blížila sa k vozidlu, tak za ňou pribehla D. G. s tým, že držala v ruke svoj mobilný telefón a povedala jej, že jej práve obvinený povedal, že jej odreže hlavu. V tom čase, keď jej to hovorila, svedkyňa už obvineného pred súdom nevidela, nebol tam a ani nepočula, ako jej mal obvinený toto hovoriť. Následne, ako jej D. G. túto skutočnosť oznámila, povedala jej, aby to išla oznámiť na políciu. Na to sa obe rozišli. Poškodená bola trochu rozrušená a svedkyňa z nej mala pocit, akoby mohla mať strach, ale to je iba subjektívny pocit svedkyne.

Súd v rámci dokazovania na verejnom zasadnutí prečítal obsah dodatočnej ohliadky miesta činu s fotodokumentáciou, z ktorej vyplýva, že miesto činu sa nachádza na ulici Grešova 3 pred budovou Okresného súdu Prešov, kde popri chodníku sú zaparkované vozidlá a približne 50 metrov od vchodu do budovy súdu sa nachádza automat na parkovacie lístky. Z uvedenej ohliadky miesta činu bola vyhotovená fotodokumentácia zachytávajúca predmet ohliadky, ktorú súd na verejnom zasadnutí oboznámil.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 5T/59/2021 vyplýva, že sa ho okrem prokurátorky zúčastnil obvinený A. B. v procesnom postavení obžalovaného a D. G. v procesnom postavení poškodenej. Toto hlavné pojednávanie sa konalo dňa 12.04.2023 v čase od 13.15 hod. do 14.50 hod.

Zo správy Psychosociálne centrum s.r.o. zo dňa 13.06.2023 vyplynulo, že obvinený A. B. je klientom ich psychologickú ambulanciu od roku 2019 z dôvodu dlhodobu stresujúcej životnej situácie a nezvládania plnej záťaže. Komunikácia s ním prebiehala bez problémov, keďže stretnutia boli podporné a zamerané na zvládanie a smerovanie životných cieľov, nie na expartnerku a na deti. Žiaden zamestnanec ich centra neukončil pracovný pomer v súvislosti s konaním obvineného.

Súd tiež prečítal obsah písomných znaleckých posudkov znalcov z odvetvia Psychiatrie D. M. a D. G., ktoré v minulosti vypracovali k osobe obvineného A. B., kedy u obvineného nezistili žiadnu bludovú poruchu ale konštatovali zmiešanú poruchu osobnosti. U obvineného konštatovali schopnosť chápať zmysel trestného konania.

Podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona súd uloží ochranné liečenie v prípade uvedenom v § 39 ods. 2 písm. c) alebo § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Poverený príslušník Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, Obvodného oddelenia Policajného zboru Prešov – Juh, uznesením zo dňa 12.04.2023 pod ČVS: ORP-507/JU-PO-2023 vzniesol podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obvinenie A. B. pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a § 127 ods. 5 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že obvinený A. B. dňa 12.04.2023 v čase okolo 15.00 hod. pred budovou Okresného súdu Prešov na Grešovej ulici č. 3 v Prešove sa vyhrážal D. G. zo E. D. po skončení súdneho pojednávania so slovami: „Ja ti odrežem hlavu, ty p.ča sk.rvená“, pričom potom ďalej pokračoval v ceste smerom dole k zastávke MHD Grešova v Prešove, čím týmto svojím konaním vzbudil u poškodenej D. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. D., K. XXX/XX, dôvodnú obavu o jej život a zdravie.

Pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na uloženie ochranného liečenia obvinenému, u ktorého bolo zastavené trestné stíhanie pre nepríčetnosť, súd vychádza z hmotno právnej úpravy podmienok uvedených v ustanovení § 73 ods. 1 Trestného zákona, ktoré musia byť kumulatívne naplnené na to, aby súd mohol takému návrhu prokurátora vyhovieť. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že nie je pritom viazaný uznesením o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. (R 24/1992 – I), ale splnenie zákonných dôvod na uloženie ochranného liečenia posudzuje autonómne na rozhodnutí a právnom posúdení veci orgánmi činnými v trestnom konaní. Táto autonómia vychádza z rozdielnosti právneho posúdenia podmienok na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 Trestného poriadku a podmienok na uloženie ochranného liečenia po zastavení trestného stíhania podľa § 73 ods. 1 Trestného zákon, kedy je táto rozdielnosť daná rozdielnosťou procesného a hmotnoprávneho rozmeru rozhodnutia o páchatelovi činu inak trestného, u ktorého bola zistená nepríčetnosť. Teda aj zdanlivo rovnaké posudzovanie toho istého páchatel'a toho istého skutku o jeho nepríčetnosti môže viesť k rozdielnym záverom orgánov činných v trestnom konaní pri zastavení trestného stíhania pre nepríčetnosť a súdu pri rozhodovaní o uložení ochranného liečenia, pretože vychádzajú z iných zákonných podmienok daných predmetom posudzovania.

Z dikcie ustanovenia § 73 ods. 1 Trestného zákona je zrejma nutnosť súčasného naplnenia štyroch podmienok na to, aby súd mohol rozhodnúť o uložení ochranného liečenia. Ak by čo i len jedna z nich nebola naplnená, súd takéto ochranné liečenie nemôže obvinenému uložiť.

Prvá dvojica podmienok na uloženie ochranného liečenia sa vzťahuje k páchatelovi a k činu inak trestnému. Je potrebné dokazovaním vykonanom na verejnom zasadnutí v rozsahu na tom postačujúcom nepochybné zistiť, či osoba, ktorá je obvinená a voči ktorej bolo zastavené trestné stíhanie pre nepríčetnosť, bola páchatelom a či sa bez akýchkoľvek pochybností dopustila činu, ktorý by inak vykazoval znaky niektorého z trestných činov uvedených v Trestnom zákone. Teda hoci súd v tomto prípade nerozhoduje o vine, ako je tomu v prípade podania obžaloby na hlavnom pojednávaní, rozsah dokazovania v tomto prípade musí byť taký, aby súd mohol vo vzťahu k týmto podmienkam urobiť

záver analogický so záverom na hlavnom pojednávaní, teda či obžalovaný spáchal skutok, ktorý sa mu kladie obžalobou za vinu a či tento skutok má znaky niektorého z trestných činov uvedených v Trestnom zákone.

Obvinený A. B. spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol poverených príslušníkom za vinu popieral, kedy síce pripustil, že poškodenú D. G. na chodníku pred budovou Okresného súdu Prešov po hlavnom pojednávaní v inej trestnej veci stretol ale nepovedal jej nič, čo by bolo možné považovať už za vyhrážku. Naopak, poškodená D. G. aj vo svojej výpovedi na verejnom zasadnutí podobne ako v prípravnom konaní tvrdila, že obvinený jej mal vtedy uviesť, že jej odreže hlavu, pričom z tohto jeho vyjadrenia mala strach, nakoľko to nebolo prvý krát, čo sa mal obvinený vyhrážať smrťou jej alebo jej deťom. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že pri vyjadrení obvineného smerujúcom k poškodenej nebol nikto iný prítomný, teda nie je dokazovaním zistený žiaden iný svedok alebo iný dôkaz, ktorým by bolo možné potvrdiť alebo vyvrátiť verziu obvineného, prípadne poškodenej. Ani svedkyňa A. B. sa k priebehu incidentu ako aj k obsahu verbálneho vyjadrenia obvineného k smerom k poškodenej nevedela vyjadriť, pretože v čase, keď vychádzala z budovy súdu po hlavnom pojednávaní, sa už obvinený na mieste činu nenachádzal, pretože z výpovedí obvineného a poškodenej vyplynulo, že obvinený bezprostredne po vyjadrení kráčal smerom k pošte a k nákupnému centru. Svedkyňa A. B. teda len počula verziu udalostí od poškodenej, ktorú poslala podať trestné oznámenie, čo poškodená D. G. hneď aj urobila. Za situácie, kedy sú prítomné dve protichodné vyjadrenia obvineného a poškodenej, je potrebné pri vyhodnocovaní pravdivosti tvrdenia poškodenej pristupovať z pozície súdu veľmi dôsledne a zo všetkých trestnoprávných hľadísk vyhodnocovať skutočnosti svedčiace pre pravdivosť alebo pre nepravdivosť výpovede poškodenej. V tomto prípade súd musel brať nutne do úvahy vzájomný vzťah medzi obvineným a poškodenu, ktorá je jeho bývalou partnerkou, kedy sa ako partneri rozišli a v súčasnej dobe majú spory o deti. Ich vzájomný nepriateľský vzťah vyplýval nielen z ich výpovedí na verejnom zasadnutí ale je zrejмый aj z obsahu záverov znaleckého posudku znalkyne G. G. a z výpovede tejto znalkyne. Znalkyňa v znaleckom posudku presne a podrobne definovala nielen úroveň vzťahu poškodenej k obvinenému, ktorej nastavenie k obvinenému je výrazne negatívne a devalvujúce, kedy poškodená má snahu obvineného osočovať s tým, že ho považuje za duševne chorého. Vidí len jeho negatívne stránky a tieto prezentuje v snahe mu uškodiť. V odpovedi na otázku č. 3 znaleckého posudku č. 18/2023 v šiestich bodoch znalkyňa uviedla dôvody zníženej dôveryhodnosti výpovede poškodenej, ktoré súd vyššie v odôvodnení prezentoval. Napriek tomu, že tieto dôvody sú definované len zo psychologického hľadiska, aj súd z hľadiska posúdenia pravdivosti a vierohodnosti výpovede svedkyne G. musí nutne zohľadniť stav, kedy je evidentný nielen nepriateľský postoj poškodenej k obvinenému, ktorý vyplýva z ich sporu o deti a vzájomného odcudzenia ale aj evidentná snaha poškodenej obvinenému nejakým spôsobom ublížiť, ktorá sa prejavuje podávaním trestných oznámení na osobu obvineného. Teda za toho stavu nemôže súd bez akýchkoľvek pochybností uzavrieť, že sa skutok, najmä vo vzťahu k obsahu verbálneho prejavu obvineného adresovaného k poškodenej, ktorý ho trestnoprávne definuje, skutočne stal a že páchatelom tohto činu bol skutočne obvinený. Snaha poškodenej priťažičť obvinenému je natoľko prítomná v jej správaní, že jej výpoveď nemôže bez akýchkoľvek iných objektívnych dôkazov zakladať záver o tom, že skutok vykazujúci znaky trestného činu sa skutočne stal, pretože tento záver nie je bez pochybností, lebo tie vyvoláva vzájomný nepriateľský pomer obvineného a poškodenej, ktorý je obojstranne výrazne negatívny s tendenciou znevážiť a poškodiť jeden druhého. Napríklad aj tvrdenie poškodenej na verejnom zasadnutí, že obvinený sa mal vyhrážať pracovníčke psychologického centra Čížik bolo vyvrátené písomnou správou tohto centra, že žiaden z ich pracovníkov neukončil pracovný pomer v dôsledku správania sa obvineného.

Súd teda uzatvára, že bez akýchkoľvek pochybností nebolo dokázané, že obvinený je páchatelom činu inak trestného, čím nie je splnená jedna zo zákonných podmienok na uloženie ochranného liečenia v zmysle § 73 ods. 1 Trestného zákona. Ochranné liečenie, ako forma ochranného opatrenia, ktoré je zásahom do slobody jednotlivca, môže byť uložené len v spojitosti s osobou páchatel'a trestného činu alebo činu inak trestného a nemôže byť v rámci trestného konania ukladaná niekomu, kto sa trestného činu alebo činu inak trestného nedopustil.

Ďalšou podmienkou na uloženie ochranného liečenia v zmysle vyššie citovanej právnej úpravy je nepríčetnosť páchatel'a tak, ako ju z trestnoprávneho hľadiska definuje ustanovenie § 23 Trestného zákona. Súd len zdôrazňuje, že právny záver o nepríčetnosti môže urobiť len súd, ktorý sa v tomto smere môže opierať o závery znaleckého skúmania, ale konečné hodnotenie príčetnosti alebo nepríčetnosti je na rozhodnutí súdu a musí vyplývať z komplexného hodnotenia osoby obvineného a jeho správania

v čase spáchania trestného činu alebo činu inak trestného. K pojmu nepríčetnosť súd uvádza, že z právneho hľadiska sa nepríčetnosťou rozumie stav, keď páchatel pre duševnú poruchu v čase spáchania činu nemôže rozpoznať, že jeho konanie je pre spoločnosť nebezpečné, alebo nemôže svoje konanie ovládať. Na vyvodenie záveru, že osoba nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedná postačuje, ak úplne chýba aspoň jedna z uvedených schopností. Hoci sa skúmanie otázky nepríčetnosti, ako už súd vyššie uviedol, opiera o znalecké skúmanie týkajúce sa duševného stavu obvineného v čase spáchania trestného činu, súd musí tento dôkaz hodnotiť komplexne, v kontexte iných dôkazov a skutočností, pričom je nutné znalecký posudok považovať len za jeden z dôkazov. Súd len zvýrazňuje, že Trestný poriadok upravujúc druhy a spôsob vykonania dôkazov, neupravuje preferenciu jedného dôkazného prostriedku pred druhým z hľadiska váhy dôkazu, ale každý dôkaz z hľadiska obsahu a dôležitosti informácie, ktorú nesie, je posudzovaný súdom individuálne v procese hodnotenie dôkazov, a až v tomto procese mu súd prisúdi takú váhu, aká mu vo vzťahu k dokazovanej skutočnosti patrí. Teda ani pri rozhodovaní o uložení ochranného liečenia súd nemôže toto liečenie uložiť len na základe znaleckého posudku znalca z odboru Psychiatrie, ktorý konštatoval vymiznutie rozpoznávacích alebo ovládacích schopností možného páchatela v čase činu, najmä ak je tento záver v rozpore s inými dôkazmi alebo ho tieto dôkazy aspoň oslabujú. Teda tak, ako súd nie je nekriticky viazaný výrokom a ani odôvodnením uznesenia o zastavení trestného stíhania obvineného pre nepríčetnosť založeného na záveroch znaleckého posudku z odvetvia Psychiatrie, nezbavuje existencia tohto znaleckého posudku povinnosť súdu tento preskúmať a podobriť kritickému skúmaniu v kontexte iných dôkazov.

V danej trestnej veci prokurátor pri zastavení trestného stíhania vychádzal z písomného znaleckého posudku č. 98/2023 znalca D. D. K., ktorý po vyšetroaní duševného stavu obvineného, u neho zistil prejavy duševnej poruchy – bludovej poruchy a trvalej duševnej poruchy – zmiešanej poruchy osobnosti. Bludová porucha sa u obvineného podľa znalca prejavovala v čase spáchania posudzovaného skutku a mala forenzne významný vplyv na jeho konanie. Jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti mali byť vplyvom zistenej duševnej poruchy – bludovej poruchy v čase spáchania trestného činu vymiznuté. Znalec na záveroch tohto posudku zotrval aj na výsluchu na verejnom zasadnutí, kde ich závery prezentoval a podrobne vypovedal o dôvodoch, ktoré ho ako odborníka k týmto záverom viedli. Je potrebné zdôrazniť, že súd mal, a aj v čase tohto rozhodnutia má o záveroch tohto znalca pochybnosti, hoci samozrejme, tieto sa nemôžu týkať odborných postupov a diagnostiky, ktoré znalec ako lekár použil a ktoré súdu neprináleží hodnotiť. Po prvé, je úplne nesprávny záver znalca o nespôsobilosti obvineného chápať zmysel trestného konania a úkonov, ktorý nezodpovedá realite tak ako ju vníma súd vo verejnom súdnom procese. Obvinený v rozpore s týmto záverom znalca bol schopný plnohodnotnej účasti na verejnom zasadnutí, bol schopný nielen pochopiť jeho význam ale aj klásť otázky vypočúvaným a logickým a zrozumiteľným spôsobom argumentovať a tým aj uplatňovať prostriedky procesnej obrany proti návrhu prokurátora. Napokon aj znalkyňa G. G., ako psychologička v čase, kedy vypracoval znalecký posudku D. K. u obvineného nezistila zo psychologického hľadiska také skutočnosti, ktoré by ho mohli z účasti na súdnom konaní diskvalifikovať, kedy zistila, že jeho myslenie je bez formálnych a obsahových porúch a bez psychotickej alterácie. Intelektová výkonnosť obvineného je nadpriemerná a hoci sú pamäťové schopnosti podpriemerné, dostačuje to k bežnej schopnosti zapamätať si a reprodukovať udalosti, pokiaľ obvinený chce. Posudok znalkyne G. G. teda plne zodpovedá zisteniu súdu o schopnosti obvineného sa plnohodnotne zúčastniť verejného zasadnutia, ktoré je vyjadrením zásady bezprostrednosti súdneho konania, a naopak o nesprávnosti záverov znalca D. D. K.. Ďalšou skutočnosťou, ktorá spochybňuje záver znalca D. K. týkajúci sa diagnózy u obvineného v priebehu súdneho konania, bolo oznámenie o prepustení pacienta FNsP v Prešove zo dňa 22.08.2023, z ktorej vyplýva, že u obvineného bludová porucha zistená nebola, ako aj výpoveď primárky Psychiatrického oddelenia FNsP J.A. Reimana v Prešove D. K. L. na verejnom zasadnutí, ktorá popísala správanie obvineného, kedy napriek mesačnej hospitalizácii na ich oddelení prítomnosť bludovej poruchy nezistila. Hoci jej prítomnosť u obvineného nevedela vyvrátiť a súd si uvedomuje, že jej úlohou nie je preskúmať závery znalca D. K., aj táto skutočnosť viedla súd k názoru o nutnosti prihliadať na závery znalca D. K. k diagnóze obvineného a následnému zisteniu o vymiznutí ovládacích a rozpoznávacích schopnosti obvineného s kritickým pohľadom. No a napokon je potrebné uviesť tú skutočnosť, že ku skutku z jeho časového hľadiska malo dôjsť bezprostredne po skončení hlavného pojednávania v trestnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 5T/59/2021, ktoré sa v zmysle zápisnice z hlavného pojednávania konalo dňa 12.04.2023 v čase od 13.15 hod. do 14.50 hod. a na ktorom boli prítomní ako obžalovaný A. B. tak aj poškodená D. G.. Z obsahu zápisnice zachytávajúcej priebeh hlavného pojednávania je tiež zrejmé, že sa ho obvinený riadne zúčastnil a z jej obsahu nevyplýva, že by jeho správanie bolo ovplyvnené vážnou duševnou poruchou majúcou za následok nepríčetnosť a nespôsobilosť účasti na hlavnom

pojednávani. Znalec D. K. nedokázal súdu logicky vysvetliť, ako je možné, že za desať minút po tomto hlavnom pojednávaní, kedy sa mal prejednávaný skutok stať, sa zrazu obvinený stal nepríčetným s úplne vymiznutými ovládacími a rozpoznávacími schopnosťami (oboma naraz) a neschopnosťou účasti na úkonoch súdu alebo prečo sa táto bludová porucha takto markantne práve za tento krátky čas rozvinula do tejto forenzne významnej miery, najmä ak znalec tvrdí, že táto musí mať dlhodobý a prakticky nevyliciteľný charakter.

Všetky tieto pochybnosti o správnosti záverov znalca D. K. viedli súd k tomu, že na preskúmanie jeho záverov pribral do konania Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o., ktorý vypracoval písomný znalecký posudok č. 08/2024. Závery znaleckého skúmania duševného stavu obvineného A. B. týmto ústavom formulované v záveroch posudku len potvrdili pochybnosti, ktoré mal súd vo vzťahu k záveru znalca D. K., kedy tento ústav u obvineného zistil len poruchu osobnosti zmiešaného typu (rovnako ako znalec D. K.), ale už duševnú poruchu – bludovú poruchu, ktorá bola základom pre vyslovenie záveru o vymiznutí ovládacích a rozpoznávacích schopností obvineného v čase skutku D. K. už nezistil a preto znalecký ústav dospel k uzáveru, že obvinený v čase pravdepodobného skutku mohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a toto svoje konanie mohol aj ovládať a tiež to, že je schopný chápať zmysel trestného konania na verejnom zasadnutí. Zároveň žiadne ochranné liečenie nie je u obvineného podľa tohto posudku potrebné. Znalec D. O. P., ktorý bol poverený znaleckým ústavom vypovedať k obsahu ich znaleckého posudku, vo svojej podrobnej výpovedi detailne rozviedol úvahy a postupy, ktoré znalecký ústav viedli k záveru o absencii bludovej poruchy, pričom vo všeobecnosti možno povedať, že rozdielnosť od záverov znalca D. K. spočíva v tom, či to, čo tvrdí obvinený je alebo nie je blud. Súd bez toho, aby opätovne podrobne rozoberal argumentáciu oboch znalcov, ktorá je opísaná vyššie v odôvodnení tohto uznesenia, musí konštatovať, že neexistuje jednoznačný rovnaký a teda aj nespochybniteľný záver znalcov o existencii bludovej poruchy, ktorej prítomnosť by mohla mať za následok právny záver o nepríčetnosti obvineného. Ani pri konfrontácii odborných výpovedí znalcov na verejnom zasadnutí v zmysle pokynu sťažnostného súdu neboli v podstatnej miere zistené rozdielnosti odstránené a teda je len vecou rozhodnutia súdu, ku ktorému z týchto dôkazov sa v kontexte iných dôkazov pri právnom závere o možnej nepríčetnosti prikloní. Podstatné z pohľadu súdu je, že znalec D. K. nedokázal definovať konkrétny blud prítomný u obvineného a svoju diagnózu oprel o bludný komplex spočívajúci v tom, že obvinený sa bráni voči podaniam jeho bývalej družky D. G. adresovaným súdu a iným štátnym orgánom, čo znalec vyhodnotil ako prejav bludovej poruchy. To, že obvinený na tieto podania D. G. reaguje, je z pohľadu súdu výrazom jeho ústavou garantovaného práva na obhajobu, a ak tento prejav má emočný náboj, uloženie ochranného liečenia ústavnou formou len z tohto dôvodu by bolo neprijateľným ohrozením tohto ústavného práva a pripomínalo by praktiky nedemokratického režimu pred roka 1989, ktorý sa takto „zbavoval“ osôb, ktoré podaniami uplatňovali svoje práva na súdoch alebo iných štátnych orgánoch. Súd sa ako ochrana týchto práv nemôže a nesmie stotožniť s vyjadrením znalca D. K., že už samotná skutočnosť, že D. G. podá voči obvinenému viac ako desať podaní, ktorými iniciuje konania voči nemu, v ktorých sa on bráni, má byť ako účastník konania len z tohto dôvodu poznačený za osobu trpiacu bludovou poruchou. Ako uviedol znalec D. P., reakcia obvineného sa ničím nelíši od reakcií iných otcov detí v súdnych sporoch o deti, s čím sa stotožnil aj súd vychádzajúc zo svojej praxe. Sám znalec D. K. pripustil, že od roku 2018 obvinený prežíva podstatné zmeny vo svojom živote, ktoré sa týkajú aj jeho sporu o deti a ktoré mohli viesť k vyostreniu čít v jeho správaní, na ktoré poukázala znalkyňa G. G.. Znalec D. K. nedokázal na verejnom zasadnutí odpovedať, prečo je správanie obvineného neprimerané jeho rozsahom, stupňovaním a intenzitou oproti nechorobným prejavom iných otcov bojujúcich s bývalými partnerkami o deti a jeho vyjadrenia boli príliš vágne na to, aby súd na ich základe mohol obmedziť osobnú slobodu obvineného ústavných liečením, najmä ak sa znalec zjavne mýlil v iných veciach (spôsobilosti účasti na úkonoch súdu). Znalec D. K. tiež tvrdil, že pobyt obvineného na slobode je nebezpečný pre spoločnosť a toto ohrozenie je akútne, hoci obvinený po prepustení z väzby na slobodu v roku 2023 vedie riadny život, kedy nebol nikdy súdne trestaný a ani relevantne priestupkovo postihnutý. Napriek odstupu času znalec D. K. trvá na ústavnej forme liečenia, ktoré ako uviedol znalec D. P. nemá zmysel a ktorého potrebu nevidela ani primárka Psychiatrického oddelenia FNŠP Prešov a ani psychiatricku D. L., kedy ani v jednom prípade u obvineného nezistili prejavy bludovej poruchy. Naproti tomu znalec D. P. logickým spôsobom uviedol vývoj poruchy osobnosti u obvineného a aj dôvody, prečo u obvineného nezistil bludovú poruchu, rovnako ako aj obe jeho menované kolegyne, kedy súd zdôrazňuje, že oproti znalcovi D. K. mal znalecký ústav k dispozícii širší komplex zdravotnej a znaleckej dokumentácie o obvinenom a tento posudok bol vypracovaný komplexnejšie aj z psychologického hľadiska a teda ho v tomto smere aj súd hodnotí ako dôveryhodnejší. Navyše závery znaleckého ústavu

zodpovedajú osobnému kontaktu súdu s obvineným na verejnom zasadnutí a posúdeniu jeho stavu z laického pohľadu.

Teda v zmysle zásady in dubio pro reo, ktorú je nutné vzťahovať aj na rozhodovanie o príčetnosti alebo nepríčetnosti obvineného, súd dospel k záveru, že obvinený nebol v čase spáchania skutku nepríčetným, pretože netrpí bludovou poruchou ale len zmiešanou poruchou osobnosti, ktorá nemá za následok vymiznutie ovládacích a rozpoznávacích schopností obvineného v čase spáchania činu. Súd sa pritom opiera o závery znaleckého posudku znaleckého ústavu, ktorý v kolektíve znalcov vyšetril duševný stav obvineného, posúdil jeho osobu zo psychologického, psychiatrického ako aj sexuologického hľadiska, pričom znalec D. P. poverený týmto ústavom podrobne jednotlivé závery na verejnom zasadnutí rozobral, detailne ich odôvodnil a tieto závery sú v súlade s inými dôkazmi, najmä s výpoveďou svedkyne D. K. L., ktorá rovnako u obvineného bludovú poruchu nezistila a toho z liečenia prepustila. Úlohou súdu je urobiť právny záver o príčetnosti alebo nepríčetnosti, na čo mal dostatok dôkazov a tieto v neprospech návrhu prokurátora aj vyhodnotil.

Pokiaľ sa jedno štvrtú zákonnú podmienku na uloženie ochranného liečenia a tou je nebezpečnosť páchatel'a činu inak trestného pre spoločnosť, tu súd poukazuje na ustálenú judikatúru, podľa ktorej nebezpečnosť pobytu páchatel'a činu inak trestného na slobode nemožno vždy vyvodzovať iba z konania, ktoré v danom prípade inak vykazuje znaky trestného činu. Pre záver o pravdepodobnosti možného opakovania konania inak trestného sa musí zisťovať aj stupeň duševnej poruchy páchatel'a, prípadne jeho doterajšie recidivistické prejavy, ktoré môžu vytvárať stav nebezpečnosti pre spoločnosť pri ponechaní takéhoto páchatel'a na slobode. Samo odporúčanie znalcov - lekárov či je, alebo nie je vhodné páchatel'ovi protiprávneho činu uložiť ochranné liečenie, nie je dostatočným podkladom na rozhodnutie súdu o tejto otázke. Také rozhodnutie môže súd vydať až na základe zhodnotenia všetkých dôkazov prichádzajúcich do úvahy. Stav nepríčetnosti musí existovať v čase spáchania činu, ale nebezpečnosť pobytu páchatel'a na slobode treba posudzovať podľa stavu existujúceho v čase rozhodovania súdu o ochrannom liečení. (Najvyšší súd SR - 3Tdo/12/2014, 2Tod 45/2021).

Na základe uvedeného súd konštatoval, že závery znalca D. K. o nebezpečnosti konania obvineného, ktoré boli základom na podanie návrhu na uloženie ochranného liečenia neboli správne a dôkazy vykonané na verejnom zasadnutí ich v plnej miere vyvrátili. Súd opätovne ako aj v prípade nepríčetnosti zdôrazňuje, že rozhodnutie o prípadnej nebezpečnosti konania obvineného musí byť založené na vykonanom dokazovaní a súd nemôže nekriticky prebrať závery znalca, najmä ak (ako v tomto prípade) odporujú iným dôkazom. Predovšetkým nebezpečnosť obvineného pre spoločnosť nielen v čase činu ale ani v čase rozhodovania súdu nebola zistená počas jeho hospitalizácie. Tým svedkyňa D. L. aj odôvodnila prepustenie obvineného z hospitalizácie, pretože v opačnom prípade by žiadala súd o súhlas s držaním obvineného v ústavnej zdravotnej starostlivosti proti jeho vôli, čo sa ale nestalo. Nebezpečnosť obvineného pre spoločnosť nezistil ani znalecký ústav, ktorý identifikoval u obvineného iba zmiešanú poruchu osobnosti, ktorá je trvalého charakteru ale ktorá nie je forenzne významná pri posudzovaní potencionalnej nebezpečnosti pre spoločnosť. Súd zdôrazňuje, že pre právne relevantný záver o nebezpečnosti obvineného, ktorý má byť podkladom pre uloženie ochranného liečenia musí byť nebezpečnosť reálna, teda prítomnosť takých osobnostných črt obvineného v spojení s duševnou chorobou alebo poruchou, ktorá s vysokou pravdepodobnosťou môže viesť k páchaní trestných činov alebo o ohrození spoločnosti. Teda domnelá nebezpečnosť, ku ktorej ani nemusí dôjsť, k tomuto záveru nepostačuje. Súd opätovne poukazuje na výpoveď znalca D. P., ktorý podrobne rozobral dôvody, pre ktoré obvinený nepredstavuje bezprostredné nebezpečenstvo pre spoločnosť, a rovnako ako súd už pri výpovedi svedkyne D. L. uviedol, aj tento znalec poukázal na to, že ak by bol obvinený nebezpečný pre spoločnosť, nemohol by byť prepustený z minulej ústavnej liečby nadväzujúcej na väzobné stíhanie v prejednávanej trestnej veci. Navyše znalec D. P. uviedol, že ak by aj obvinený trpel bludovou poruchou, táto je síce liečiteľná, ale len násilnou formou, nakoľko pacient si neuvedomuje, že touto poruchou trpí a ochranné liečenie ústavnou formou by malo len detenčný charakter. Súd pri hodnotení záverov znaleckého ústavu ako správnych, a naopak, záverov znalca D. K. ako nesprávnych, musí brať aj v zmysle vyššie uvedenej judikatúry do úvahy aj samotnú osobu obvineného, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný, okrem dopravných priestupkov sa nedopúšťa inej trestnej alebo protiprávnej činnosti a to ani v priebehu tohto konania, je zamestnaný, žije partnerským životom a podrobuje sa dobrovoľne psychoterapii. Uvedené neznamená, že by sa v budúcnosti nemohol dopustiť trestného konania násilného charakteru, čo nemôže byť vylúčené prakticky u nikoho, ale nestane sa tak v dôsledku duševnej poruchy – bludovej poruchy a toto riziko je len potencionalne a nie je aktuálne reálne

natoľko, aby súd mohol konštatovať nutnosť uloženia ochranného liečenia. Preto táto obava nemôže byť základom pre vyslovenie záveru, že obvinený bol v čase spáchania prípadného skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, ako aj v čase rozhodovania súdu o uložení ochranného liečenia nebezpečný pre spoločnosť tak, ako to požaduje ustanovenie § 73 ods. 1 Trestného zákona. To, že obvinený je v procesnom postavení obžalovaného alebo obvineného v iných trestných veciach, na tomto závere súdu nič nemení, pretože tieto sa týkajú jeho vzťahu k poškodenej, ktorý je výrazne zlý a preto sa súd nestotožňuje so závermi znalca D. K., že jeho nebezpečnosť sa bludovou poruchou stupňuje. Tento záver by bol správny iba vtedy, ak by sa obvinený v dôsledku bludovej poruchy dopúšťal rôznorodej trestnej činnosti nesúvisiacej s jeho rodinnými a vzťahovými problémami, za ktoré by bol odsúdený. Trestné stíhanie obvineného však vyplývajú, ako už súd uviedol, zo zlého vzťahu s poškodenou, čo v súdnej praxi nie je neobvyklý jav, najmä ak sa bývalí partneri sporia o deti a trestné oznámenia a následné trestné konania sú prostriedkom ich vzájomného boja. Navyše obvinený nebol doposiaľ v týchto trestných veciach právoplatne uznaný za vinného. Preto súd vyslovil, že ani štvrtá podmienka na uloženie ochranného liečenia, ktorou je nebezpečnosť páchatel'a činu inak trestného pre spoločnosť nebola v tomto prípade splnená.

Súd na vyslovenie vyššie uvedených záverov vykonal všetky potrebné dôkazy, vrátane tých uloženým mu sťažnostným súdom a z nich vyplýva, že nebola splnená ani jedna z hmotnoprávných podmienok na uloženie ochranného liečenia uvedená v § 73 ods. 1 Trestného zákona. Preto súd návrh prokurátora na uloženie ochranného liečenia zamietol a opätovne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

2

4Nt/18/2023

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť a to do troch pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Prešov. Sťažnosť má odkladný účinok.